BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
S A R A J E V O

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL EMPLOYMENT INSTITUTE
S A R A J E V O

ANALITIČKO-STATISTIČKI GODIŠNJAK FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE ZA 2022. GODINU

TRENDOVI NA TRŽIŠTU RADA U FEDERACIJI BIH

Sarajevo, juna 2023. godine

Izdavač: **Federalni zavod za zapošljavanje Sarajevo**

Đoke Mazalića 3
71 000 Sarajevo
Telefon : 033/562-900

Fax : 033/208-257

e-mail : info@fzzz.ba

web : www.fzzz.ba

Za izdavača: **Ravnateljica** Helena Lončar

Urednik: **Rukovodilac Jedinice za analizu tržišta rada, statistiku, monitoring i evaluaciju** Dr. Omer Korjenić

Priprema: **Stručni saradnik za statistiku** Almir Pinjić

Sadržaj

1. Uvod – pregled osnovnih indikatora 5
2. Anketa o radnoj snazi 2022 7
3. Prosječan broj zaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine 8
4. Pregled prosječne zaposlenosti po djelatnostima 9
5. Pregled kretanja stope zaposlenosti 10
6. Pregled prosječne zaposlenosti po kantonima 11
7. Neto i bruto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine po djelatnostima 12
8. Prosječan broj nezaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine 13
9. Pregled kretanja stope nezaposlenosti 14
10. Spolna struktura nezaposlenih osoba 15
11. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih osoba 17
12. Dobna struktura nezaposlenih osoba 18
13. Ukupno brisani s evidencije nezaposlenih osoba 19
14. Brisani s evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja 21
15. Ukupno prijavljeni na evidenciju nezaposlenih osoba 24
16. Prijavljeni na evidenciju nezaposlenih osoba po prestanku radnog odnosa 26
17. Ukupno prijavljenih i brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba u Federaciji BiH 27
18. Posredovanje u zapošljavanju 28
19. Nezaposlene osobe korisnici novčane nakanade 29
20. Nezaposlene osobe korisnici zdravstvenog osiguranja 30
21. Nezaposlene osobe korisnici penzijsko-invalidskog osiguranja 31
22. Pregled najbrojnijih zanimanja osoba na evidenciji nezaposlenih 32
23. Pregled najbrojnijih zanimanja osoba brisanih iz evidencije zbog zaposlenja 34
24. Analiza potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH 39

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka navedu izvor

1. Uvod – pregled osnovnih indikatora

U 2022. godini u Federaciji BiH nastavljen je pozitivan trend na tržištui rada iz 2021. godine. Povećan je broj zaposlenih za 10.268 osoba ili 2% i smanjen je broj nezaposlenih osoba za 21.767 osoba ili 7,51% u odnosu na 2022. godinu.

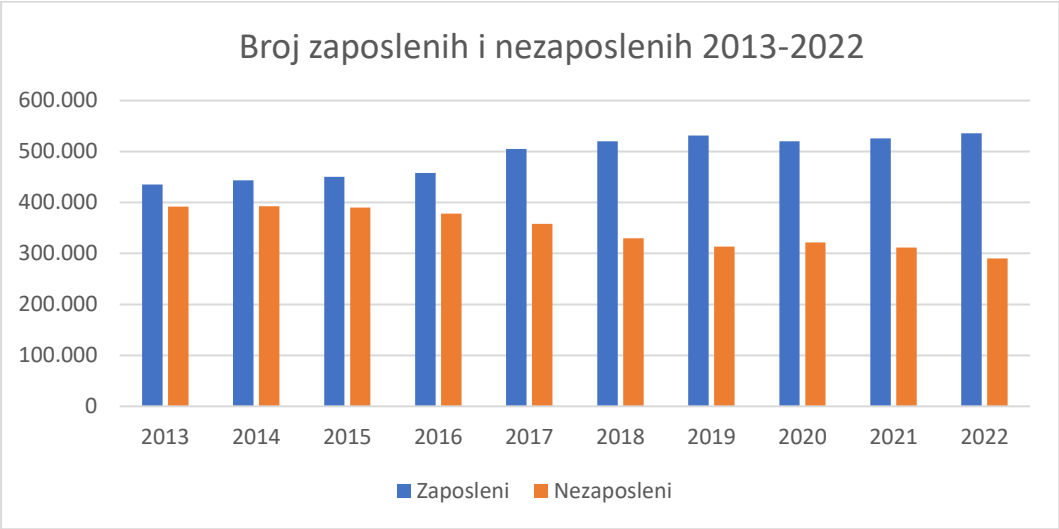

Grafikon 1: Broj zaposlenih i nezaposlenih u Federaciji BiH 2012-2022

(Izvor: Federalni zavod za statistiku)

Povećanje broja zaposlenih u 2022. godini, između ostalog, uticalo je i na povećanje prihoda po osnovu poreza i doprinosa tj. javnih prihoda u Federaciji BiH u 2022. godini. Tako je prihod Federalnog zavoda po osnovu doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti u 2022. godini iznosio 60.792.725 što je u odnosu na 2021. godinu više za 6.753.953 KM ili 12,5%. Prema podacima Porezne uprave Federacije BiH, naplata doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti u svim javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH u 2022. godini iznosila je 201.138.263 KM i veća je za 12,6% u odnosu na 2021. godinu.[1]

U 2022. godini zabilježen rast prosječne neto plaće u Federaciji BiH (1.114 KM) u odnosu na 2021. godinu za 11,8%. Najveće procentualno povećanje prosječne neto plaće je zabilježeno u sljedećim djelatnostima: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (32,9%), Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (22%), Poslovanje nekretninama (20,9%) i Trgovina (16,7%). Sličan omjer po djelatnostima je evidentiran i za prosječnu bruto plaću.

Također, prema objavljenim preliminarnim podacima Centralne banke BiH, direktna strana ulaganja za period januar - septembar 2022. godine iznose 840,8 miliona KM što je smanjenje od 26,6%, u odnosu na isti period 2021. godine. Prema Centralnoj banci BiH, razlozi pada investicija su globalna ekonomska kretanja, visoka stopa inflacije i skok cijena energenata.

Bosna i Hercegovina je, prema podacima Vanjskotrgovinske komore BiH, u 2022. godini dostigla izvoz u iznosu od 18,4 milijarde KM što je više za 3,8 milijardi ili 26% u odnosu na 2021. godinu, te 29,1 milijardu KM uvoza što također predstavlja povećanje od 7,2 milijarde KM ili 33% u odnosu na 2021. godinu.[2]

---

[1] http://pufbih.ba/v1/public/upload/files/Izvjestaj%20o%20radu%20PUFBiH%20za%202022.pdf
[2] https://www.komorabih.ba/prezentacija-vanjskotrgovinske-razmjene-bih-sa-svijetom-u-2021-godini/

Ipak, pozitivne trendove na tržištu rada poremetio je snažan inflatorni pritisak kojem su najviše doprinosili snažni rast cijena energenata, hrane i proizvodnih materijala na međunarodnim tržištima. Za prvih devet mjeseci 2022. godine u BiH, u odnosu na isti period 2021. godine, zabilježen je rast potrošačkih cijena od 13,3 %. Uprkos rastu inflacije, u drugom kvartalu 2022. godine zabilježen je i snažan rast realne ekonomske aktivnosti na godišnjem nivou. Snažan rast je djelimično bio posljedica jačanja aktivnosti u uslužnom sektoru, posebno hotelijerstvu i ugostiteljstvu, nakon pandemije. Međutim, značajan rast bruto dodane vrijednosti je zabilježen i u trgovini, te prerađivačkoj industriji i djelatnosti informacija i komunikacija.[3]

U kontekstu strukture registrovanih nezaposlenih osoba, posmatrajući trajanje nezaposlenosti, među nezaposlenim osobama 36% je onih koje su bez zaposlenja duže od 8 godina, a prema dobnoj strukturi 36% su osobe dobi preko 50 godina, dok je prema kvalifikacijskoj strukturi 30% nekvalifikovanih, tj. osoba bez zanimanja. Navedno ukazuje na kompleksnost stanja i veoma nepovoljnu strukturu nezaposlenih osoba, ali i prostor za rješavanje pitanja u vezi sa izmještanjem administriranja i finansiranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba iz javnih službi za zapošljavanje što bi rezultiralo sređivanjem evidencija.

Kada su u pitanju određene kategorije radne snage, mladim osobama, zajedno sa ženama, dugotrajno nezaposlenim, kao i osobama s nižim kvalifikacijama ili bez kvalifikacija, potrebna je strateška ili programska intervencija u procesu pripreme za rad, zapošljavanja i samozapošljavanja, jer se suočavaju s izrazito smanjenim šansama za zaposlenje, te povećanim rizikom dugotrajne nezaposlenosti ili odlaskom u inostranstvo. Još uvijek je evidentno da na strukturu raspoložive radne snage i ukupno stanje na tržištu rada sve više utiče migracija u inostranstvo, naročito mladih i stručnih kadrova. Također, prisutan je značajan udio zaposlenih u neformalnoj ekonomiji u ukupnom broju zaposlenih (naročito u oblasti poljoprivrede, ali i trgovine, ugostiteljstva i građevine), što predstavlja problem nelojalne konkurencije među poslodavcima, te utiče na naplatu poreza i doprinosa kao i sagledavanje realne stope zaposlenosti.

Ipak, funkcionisanje javnih službi za zapošljavanje ne može biti izolirano u odnosu na ukupne promjene u svijetu. S tim u vezi, važno je napomenuti da šira ekonomska, porezna i obrazovna politika, struktura radne snage, visoka stopa neaktivnosti, migracije, te ukupni poslovni ambijent značajno utiču na stabilnost prilika na tržištu rada, kao integralnog društvenog sistema. Također, važno je podsjetiti da je u cilju prilagođavanja zahtjevima EU, neminovno što prije kreirati, reformirati i unaprijediti strateški i zakonski okvir u oblasti rada i zapošljavanja, u kontekstu izmještanja administriranja i finansiranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba iz javnih službi zazapošljavanje, boljeg uređenja evidencija nezaposlenih osoba, adekvatnog regulisanja prava i obaveza nezaposlenih osoba, jačanja funkcije posredovanja u zapošljavanju, sistematičnijeg oglašavanja slobodnih radnih mjesta, zapošljavanja stranaca i dr.

Ova publikacija predstavlja pregled trendova na tržištu rada u Federaciji BiH, prema osnovnim indikatorima na osnovu kojih se sagledavaju stanje i ključne tendencije.

[3] https://www.cbbh.ba/Content/Archive/35 (BILTEN 3, Centralna banka BiH, novembra 2022)

2. Anketa o radnoj snazi 2022

Anketu o radnoj snazi provode statističke agencije / zavodi u Bosni i Hercegovini na kvartalnom nivou. Sljedeći podaci su dobijeni kao godišnji prosjek na osnovu provedene Ankete o radnoj snazi u prvom, drugom, trećem i četvrtom kvartalu 2022. godine. Anketni podaci su prikupljeni anketiranjem osoba, rezidentnih članova domaćinstava koja su izabrana u uzorak. Anketom je u 2022. godini obuhvaćeno 23.520 domaćinstava. Prosječna stopa neodziva u 2022. godini bila je 20,1%. Anketa o radnoj snazi se od januara 2020. godine provodi kontinuirano. Od 2021. godine Anketa o radnoj snazi se provodi prema redizajniranoj metodologiji usklađenoj sa novom Regulativom Evropskog parlamenta i Vijeća. U cilju usklađivanja sa EU regulativama i zahtjevima Eurostata, od 2020. godine se provodi postupak kalibracije pondera prema procjenama stanovništva po petogodišnjim starosnim grupama i spolu. Glavni cilj ove Ankete je dobijanje podataka o tri osnovna, međusobno isključiva kontingenta radno sposobnog stanovništva: zaposlenih, nezaposlenih i osoba izvan radne snage. Zbog prelaska na novu, redizajniranu metodologiju Ankete o radnoj snazi u 2021. godini došlo je do prekida serije podataka. Rezultati Ankete o radnoj snazi 2021 i 2022 nisu uporedivi sa rezultatima kontinuirane Ankete o radnoj snazi 2020 i rezultatima godišnjih anketa o radnoj snazi provedenih u periodu od 2006. do 2019. godine.

U 2021. godini u Federaciji BiH bilo je 1.848 000 radno sposobnog stanovništva od kojih je 885.000 ekonomski aktivno ili 47,9%, a 964.000 osoba je izvan radne snage ili 52,1%. Od ukupnog radno sposobnog stanovništva 732.000 je bilo zaposleno ili 39,6%, a 152.000 nezaposleno ili 8,2%.

U strukturi aktivnog stanovništva 550.000 su muškarci ili 62,2%, a 335.000 su žene ili 37,8%, dok su u strukturi osoba izvan radne snage 351.000 muškarci ili 36,4%, a 613.000 su žene ili 63,6%. U strukturi zaposlenih osoba 472.000 ili 64,5% su muškarci dok su 260.000 ili 35,5% žene. Od ukupnog broja nezaposlenih osoba 78.000 ili 50,8% su muškarci, a 78.000 ili 49,2% su žene. U 2022. godine stopa aktivnosti bila je 47,9%, stopa zaposlenosti 39,6% i stopa nezaposlenosti 17,2%.

Posmatrano prema spolu skoro dva puta je više aktivnih muškaraca u odnosu na broj aktivnih žena. Stopa aktivnosti muškaraca bila je 61,1% dok je stopa aktivnosti žena 35,3%. Isto se odnosi i na stopu zaposlenosti koja je za muškarce bila 52,5%, a za žene 27,4%. Stopa nezaposlenosti za muškarce bila je 14,1%, a za žene 22,4%.

	Ukupno	Muški	Ženski
	ϑ 2021	ϑ 2021	ϑ 2021
Radno sposobno stanovništvo 15-89	1.848	901	948
Radna snaga 15-89	885	550	335
Zaposleni 15-89	732	472	260
Nezaposleni 15-74	152	78	75
Osobe izvan radne snage 15-89	964	351	613
Osobe 15-64 godina	1.506	754	752
Stope			
Stopa aktivnosti 15-89	47.9	61.1	35.3
Stopa zaposlenosti 15-89	39.6	52.5	27.4
Stopa nezaposlenosti 15-74	17.2	14.1	22.4
Udio stanovništva 15-64 godina	69.6	71.1	68.2

Tabela 1: Osnovne karakteristike radno sposobnog stanovništva prema aktivnosti i spolu

3. Prosječan broj zaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine

U 2022. godini u odnosu na 2021. godinu došlo je do povećanja broja zaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Mjesec	Godina		Index
	2021	2022	2022/2021
januar	516.137	530.498	102,8
februar	517.693	531.485	102,7
mart	519.334	531.868	102,4
april	522.139	534.914	102,5
maj	523.852	536.325	102,4
juni	526.919	538.279	102,2
juli	525.292	534.839	101,8
avgust	524.009	532.253	101,6
septembar	531.024	539.334	101,6
oktobar	530.989	539.479	101,6
novembar	534.119	540.421	101,2
decembar	533.260	538.283	100,9
Federacija BiH - Ukupno	**525.397**	**535.665**	**102,0**

Tabela 2: Broj zaposlenih osoba u Federaciji BiH po mjesecima

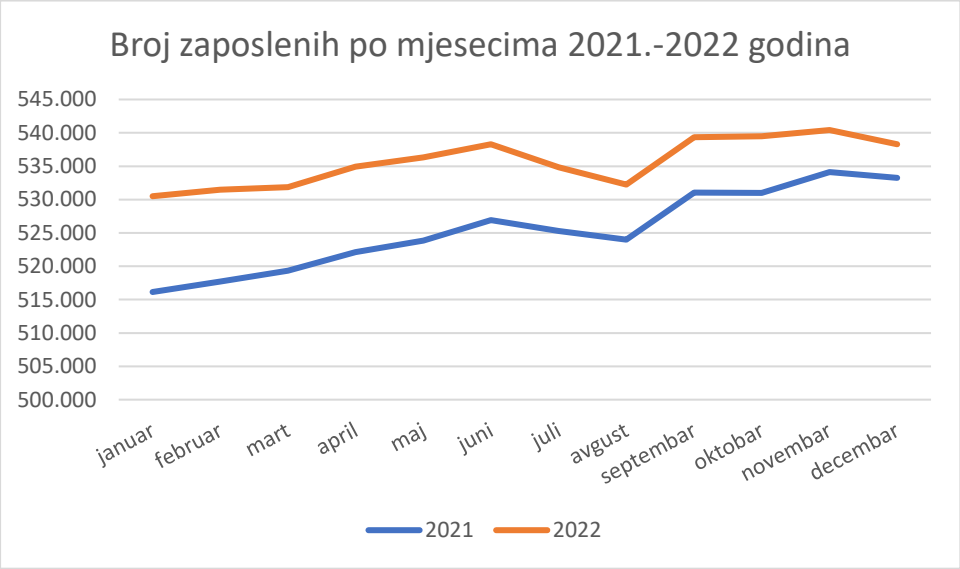

Grafikon 2: Broj zaposlenih osoba u Federaciji BiH po mjesecima

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u 2022. godini prosječno je bilo zaposleno 535.665 radnika, što je u odnosu na prosjek 2021. godine (525.397) više za 10.268 radnika, odnosno 2%.

4. Pregled prosječne zaposlenosti po djelatnostima

Djelatnosti s najvećim indeksom rasta broja zaposlenih u 2022. godini u odnosu 2021. godinu su: Informacije i komunikacije (9,1%), Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (6,1%) i Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (5,8%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Prerađivačka industrija broj zaposlenih u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu je povećan za 2.898, što ukazuje na oporavak ove djelatnosti. Također, primjetan je kontinuiran i znakovit rast broja zaposlenih u djelatnosti Trgovina za 1.953, Informacije i komunikacije za 1.608 i Hotelijerstvo i ugostiteljstvo za 1.508.

Smanjenje indeksa broja zaposlenih u 2022. u odnosu na 2021. godinu u najvećem omjeru zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: Poslovanje nekretninama (-8,1%), Rudarstvo (-6,2%), Građevinarstvo (-2,6%).[4]

PODRUČJE		Godina		Indeks
		2021	2022	2022/2021
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	10.984	11.013	100,3
B	Rudarstvo	12.244	11.489	93,8
C	Prerađivačka industrija	103.541	106.439	102,8
D	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, plinom , parom i klimatizacija	8.549	8.486	99,3
E	Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnos sanacije okoliša	8.447	8.587	101,7
F	Građevinarstvo	26.334	25.642	97,4
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	95.421	97.373	102,0
H	Prijevoz i skladištenje	24.424	25.000	102,4
I	Djelatnost pružanja smješata te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	24.680	26.187	106,1
J	Informacije i komunikacije	17.753	19.362	109,1
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	12.034	11.852	98,5
L	Poslovanje nekretninama	2.854	2.623	91,9
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	17.262	18.265	105,8
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	13.197	13.709	103,9
O	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	47.985	47.943	99,9
P	Obrazovanje	43.400	44.234	101,9
Q	Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	36.098	37.031	102,6
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	9.571	9.650	100,8
S	Ostale uslužne djelatnosti	10.621	10.780	101,5
Ukupno u Federaciji BiH		**525.397**	**535.665**	**102,0%**

Tabela 3: Broj zaposlenih po djelatnostima u Federaciji BiH
(Izvor: Federalni zavod za statistiku)

Broj ukupno zaposlenih na teritoriji Federacije BiH obuhvata zaposlene u poslovnim subjektima - pravnim licima, obrtu i srodnim djelatnostima, odbrani/obrani i policiji. U podatak o ukupnom broju zaposlenih u Federaciji BiH uključen je broj zaposlenih u odbrani koji nije razvrstan po kantonima. Od januara 2018. godine podatke o zaposlenima Federalni zavod

[4] http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/

za statistiku preuzima od Porezne uprave Federacije BiH, a navedeni podaci su preuzeti retroaktivno i za 2017. godinu.

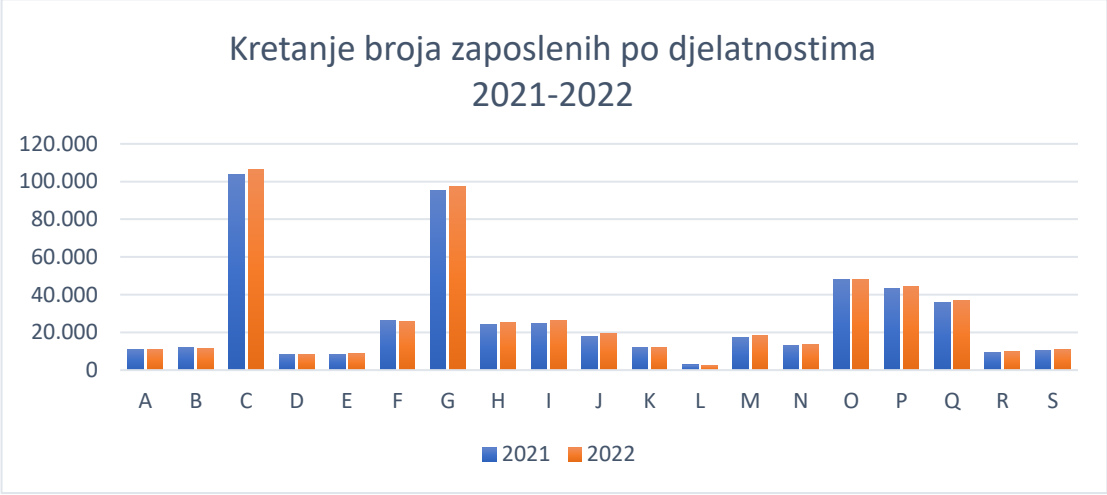

Grafikon 3: Broj zaposlenih po djelatnostima u Federaciji BiH

Povećanje broja zaposlenih u 2022. u odnosu na 2021. godinu za 10.268 osoba, odnosno 2% prikazan je na sljedećem grafikonu.

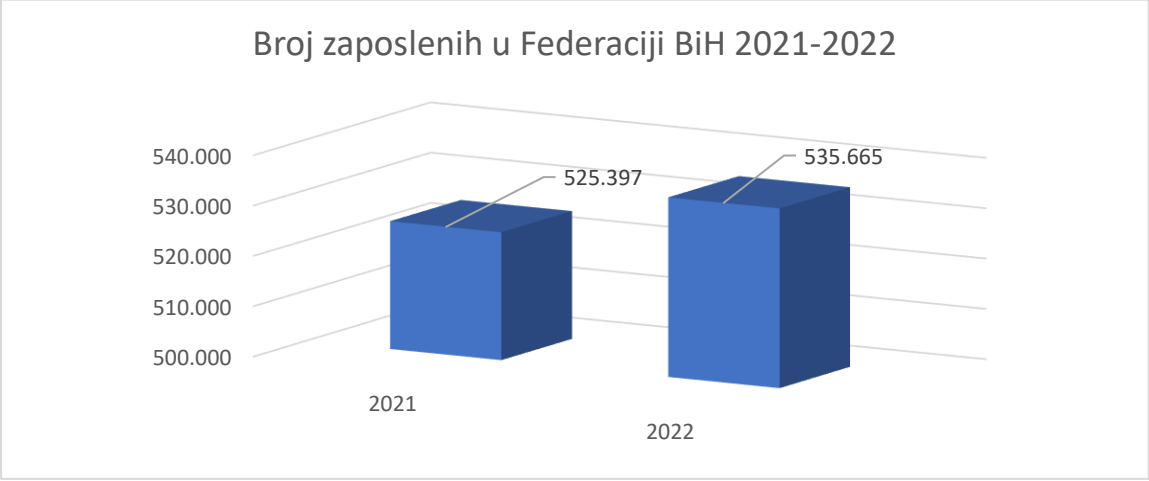

Grafikon 4: Poređenje broja zaposlenih u Federaciji BiH u 2021. i 2022. godini

5. Pregled kretanja stope zaposlenosti

Stopa zaposlenosti u Federaciji BiH prema podacima iz Ankete o radnoj snazi[5] za 2022. godinu iznosila je 39,60%.

Stopa zaposlenosti	Ukupno			Muškarci			Žene		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	37,5%	37,8%	39,6%	50,2%	51,0%	52,5%	25,50%	25,20%	27,4%

Tabela 4: Stopa zaposlenosti u Federaciji BiH

[5] Anketa o radnoj snazi za 2022 - godišnji prosjek, Saopćenje, broj: 21.5 od 31.3.2023. godine, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo

6. Pregled prosječne zaposlenosti po kantonima

Tokom 2022. godine u svim kantonima je zabilježen rast zaposlenosti.Najveće procentualni rast broja zaposlenih u 2022. godini bilježi se Hercegovačko-neretvanskom kantonu (2,52%) i Posavskom kantonu (2,59%).

Kantoni	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Unsko - sanski	37.712	38.353	101,70
Posavski	6.296	6.459	102,59
Tuzlanski	99.589	101.192	101,61
Zeničko-dobojski	82.178	82.740	100,68
Bosansko-podrinjski	6.913	6.980	100,97
Srednjobosanski	49.930	50.474	101,09
Hercegovačko-neretvanski	52.673	54.898	104,22
Zapadnohercegovački	20.401	20.915	102,52
Kanton Sarajevo	152.576	156.488	102,56
Kanton 10	10.956	11.235	102,55
Federacija BiH - Ukupno	**525.397**	**535.665**	**101,95**

Tabela 5: Broj zaposlenih po kantonima
(Izvor: Federalni zavod za statistiku)

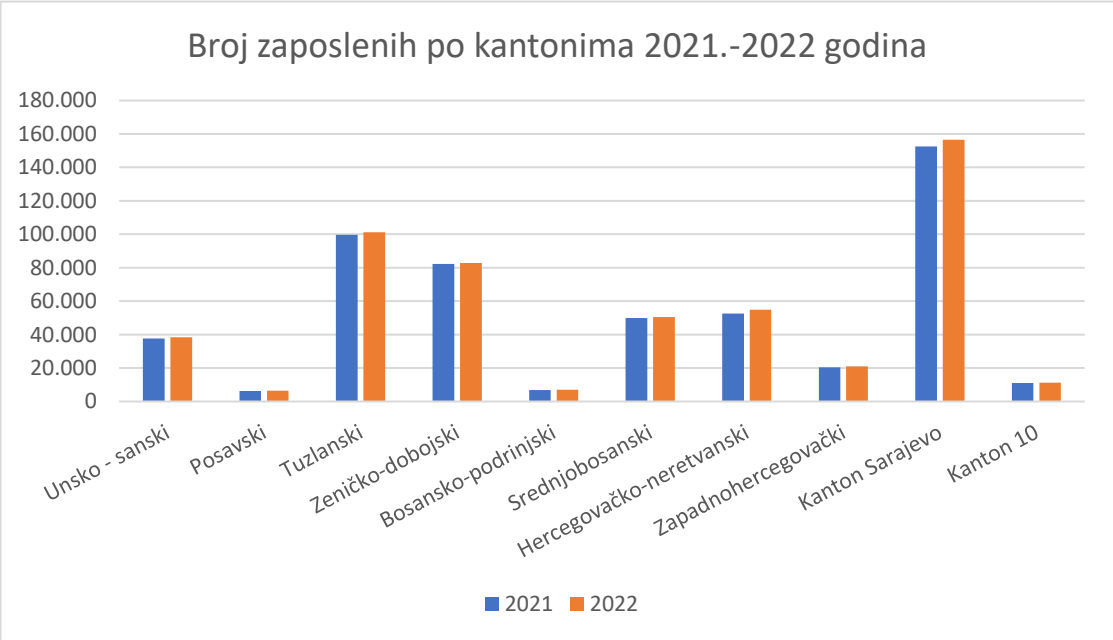

Grafikon 5: Broj zaposlenih po kantonima

7. Neto i bruto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine po djelatnostima

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, prosječna neto plaća u Federaciji BiH u 2022. godini iznosila je 1.114 KM i porasla je za 11,8% u odnosu na 2021. godinu.

U nominalnim iznosima najveća prosječna neto plaća u 2022. godini je zabilježena u sljedećim djelatnostima: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (1.830 KM), Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.769 KM) i Informacije i komunikacije (1.628 KM). Najveće procentualno povećanje prosječne neto plaće je zabilježeno u sljedećim djelatnostima: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (32,9%), Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (22%), Poslovanje nekretninama (20,9%) i Trgovina (16,7%).

Prosječna bruto plaća u 2022. godini je iznosila 1.724 KM i veća je za 11,7%.

Područja		2021		2022		Nominalni indeksi	
						2022/2021	2022/2021
		Neto plaća	Bruto plaća	Neto plaća	Bruto plaća	Neto plaća	Bruto plaća
	Ukupno	996	1.543	1.114	1.724	111,8	111,7
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	934	1.444	1.019	1.570	109,1	108,7
B	Rudarstvo	1.076	1.653	1.245	1.891	115,7	114,4
C	Prerađivačka industrija	742	1.126	859	1.304	115,8	115,8
D	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, plinom , parom i klimatizacija	1.718	2.763	1.830	2.956	106,5	107,0
E	Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	948	1.494	1.034	1.591	109,1	106,5
F	Građevinarstvo	696	1.071	808	1.237	116,1	115,5
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	738	1.138	861	1.323	116,7	116,3
H	Prijevoz i skladištenje	913	1.401	1.047	1.610	114,7	114,9
I	Djelatnost pružanja smješata te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo	550	831	671	1.027	122,0	123,6
J	Informacije i komunikacije	1.479	2.324	1.628	2.556	110,1	110,0
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.710	2.701	1.769	2.797	103,5	103,6
L	Poslovanje nekretninama	856	1.314	1.035	1.613	120,9	122,8
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.125	1.758	1.293	2.023	114,9	115,1
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	680	1.043	904	1.399	132,9	134,1
O	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	1.384	2.157	1.504	2.348	108,7	108,9
P	Obrazovanje	1.013	1.571	1.120	1.741	110,6	110,8
Q	Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	1.389	2.159	1.490	2.310	107,3	107,0
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	714	1.111	858	1.321	120,2	118,9
S	Ostale uslužne djelatnosti	1.129	1.748	1.259	1.949	111,5	111,5

Tabela 6: Neto i bruto plaće u Federaciji BiH po djelatnostima
(Izvor: Federalni zavod za statistiku)

8. Prosječan broj nezaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine

Prosječan broj nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u 2022. godini bio je 289.912 i u odnosu na prosjek 2021. godine (311.679) manji je za 21.757, odnosno 6,98%.

Mjesec	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
januar	324.862	300.255	92,43%
februar	321.668	297.923	92,62%
mart	318.648	295.220	92,65%
april	315.019	290.750	92,30%
maj	311.752	286.644	91,95%
juni	311.389	286.987	92,16%
juli	313.574	290.231	92,56%
avgust	312.018	289.905	92,91%
septembar	305.395	284.988	93,32%
oktobar	304.592	286.043	93,91%
novembar	301.513	284.842	94,47%
decembar	299.717	285.158	95,14%
Federacija BiH - Ukupno	**311.679**	**289.912**	**93,02%**

Tabela 7: Broj nezaposlenih osoba u Federaciji BiH po mjesecima

Grafikon 6: Broj nezaposlenih osoba u Federaciji BiH po mjesecima

Broj nezaposlenih je smanjen u svim kantonima:

- U Unsko-sanskom kantonu je smanjen broj nezaposlenih za 9,17%.
- U Posavskom kantonu zabilježeno je smanjenje broja nezaposlenih za 6,44%.
- U Tuzlanskom kantonu je smanjen broj nezaposlenih za 5,90%.
- U Zeničko-dobojskom kantonu[6] broj nezaposlenih manji je za 6,61%.
- U Bosansko-podrinjskom kantonu broj nezaposlenih je manji za 8,81%.

[6] Zbog implemnmetacije novog informacionog sistema u Službi za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u junu 2022. godine, za period od jula do decembra 2022. godine su objavljivani podaci od juna 2022. godine

- U Srednjobosanskom kantonu broj nezaposlenih je manji za 8,02%.
- U Hercegovačko-neretvanskom broj nezaposlenih je manji za 8,69%.
- U Zapadnohercegovačkom kantonu broj nezaposlenih je manji za 3,62%.
- U Kantonu Sarajevo broj nezaposlenih manji je za 6,53%.
- U Kantonu 10 evidentirano broj nezaposlenih je manji za 6,75%.

Kantoni	Godina		Razlika	Indeks
	2021	2022		2022/2021
Unsko-sanski	34.194	31.060	-3.134	90,83%
Posavski	4.171	3.902	-269	93,56%
Tuzlanski	73.295	68.973	-4.322	94,10%
Zeničko-dobojski	54.543	50.936	-3.607	93,39%
Bosansko-podrinjski	3.297	3.006	-291	91,19%
Srednjobosanski	33.961	31.236	-2.725	91,98%
Hercegovačko-neretvanski	30.639	27.975	-2.664	91,31%
Zapadnohercegovački	11.035	10.635	-400	96,38%
Kanton Sarajevo	60.287	56.352	-3.935	93,47%
Kanton 10	6.258	5.836	-422	93,25%
Federacija BiH - Ukupno	**311.679**	**289.912**	**-21.768**	**93,02%**

Tabela 8: Broj nezaposlenih osoba po kantonima

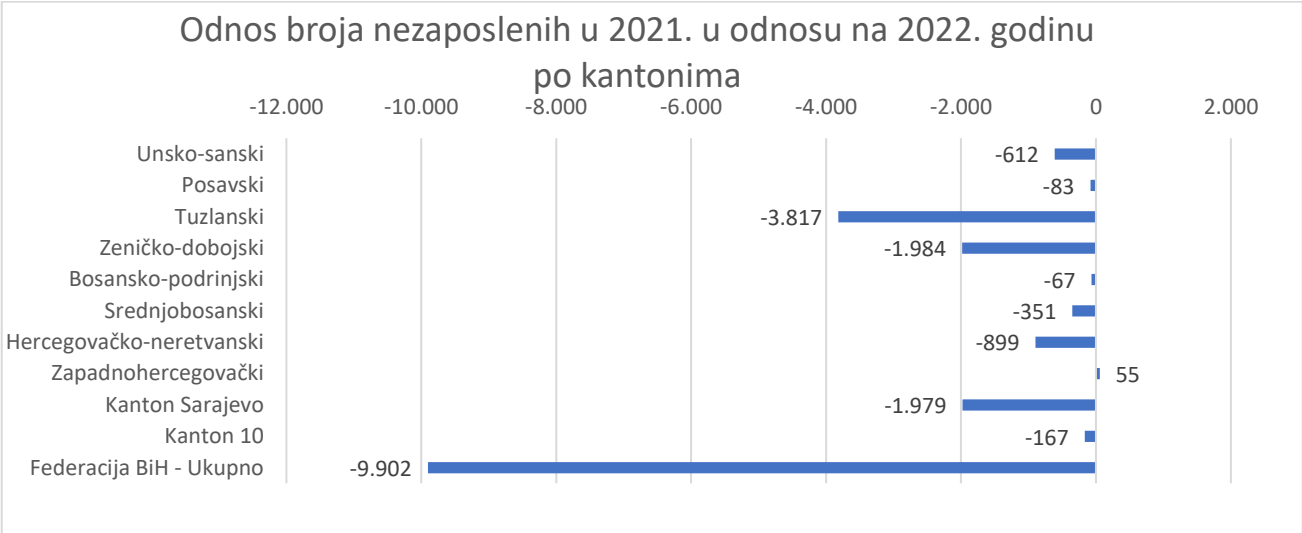

Grafikon 7: Procentualni odnos broja nezaposlenih

9. Pregled kretanja stope nezaposlenosti

Prosječna anketna stopa nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2021. godini iznosila je 17,20% i ima tendenciju smanjenja (1,70%) u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa nezaposlenosti	Ukupno			Muškarci			Žene		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	17,50%	18,90%	17,20%	14,70%	15,00%	14,10%	22,30%	25,50%	22,40%

Tabela 9: Stopa nezaposlenosti prema Anketi o radnoj snazi
(Izvor: Federalni zavod za statistiku)

10. Spolna struktura nezaposlenih osoba

U Federaciji BiH u 2022. godini od ukupnog prosječnog broja (289.912) nezaposlenih osoba 119.041 su muškarci, što je manje za 10.323. ili 8,67% u odnosu na prethodnu godinu, a 170.871 su nezaposlene žene, što je manje za 11.445 ili 6,70% u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrajući spolnu strukturu nezaposlenih osoba, uočljivo je da je ukupan broj nezaposlenih žena imao pad, ali i dalje je veće učešće žena u ukupnom broju nezaposlenih osoba (58,94%).

Pregled broja nezaposlenih žena u Federaciji BiH u 2021. i 2022. godini dat je u sljedećoj tabeli.

Mjesec	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
januar	188.862	175.999	93,19
februar	187.059	174.524	93,30
mart	185.868	173.232	93,20
april	184.434	171.007	92,72
maj	182.789	169.242	92,59
juni	182.070	169.411	93,05
juli	183.753	171.601	93,39
avgust	183.130	171.543	93,67
septembar	178.699	167.972	94,00
oktobar	178.383	168.882	94,67
novembar	176.884	168.423	95,22
decembar	175.866	168.618	95,88
Federacija BiH - Ukupno	**182.316**	**170.871**	**93,72**

Tabela 10: Broj nezaposlenih žena po mjesecima

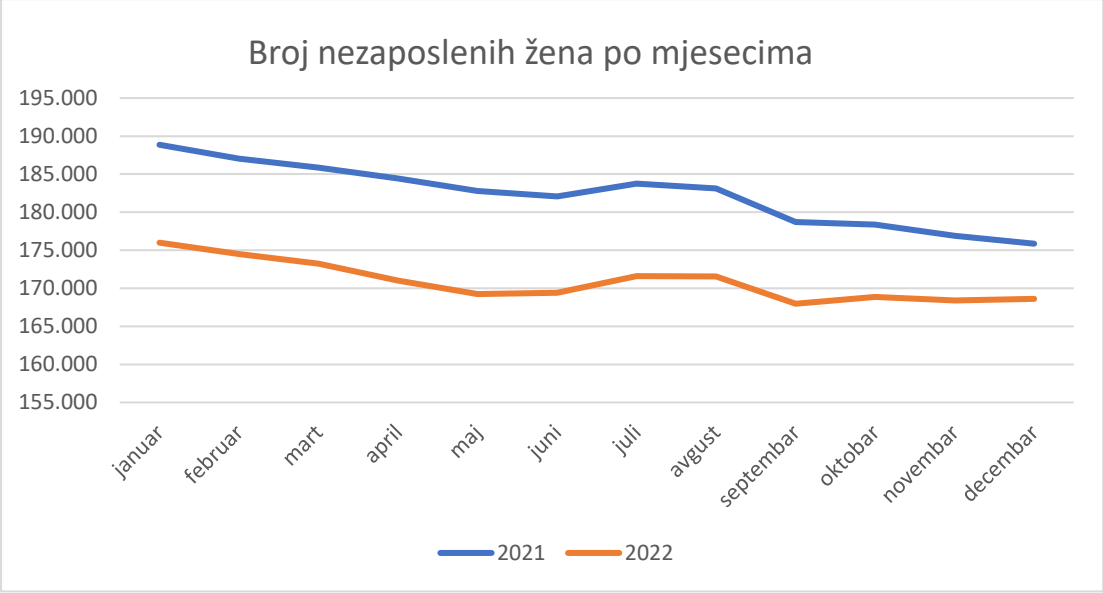

Grafikon 8: Broj nezaposlenih žena po mjesecima

Posmatrano po kantonima, evidentiran je pad broja nezaposlenih žena u svim kantonima u 2022. godini. Najveći indeks pada broja nezaposlenih žena evidentiran je u Bosanskopodrinjskom (-9,33%) i Unsko-sanskom kantonu (-8,67%).

Kantoni	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Unsko-sanski	18.896	17.258	91,33
Posavski	2.040	1.890	92,65
Tuzlanski	45.603	43.357	95,07
Zeničko-dobojski	32.431	30.638	94,47
Bosansko-podrinjski	1.886	1.710	90,67
Srednjobosanski	18.037	16.909	93,75
Hercegovačko-neretvanski	16.646	15.340	92,15
Zapadnohercegovački	6.192	5.966	96,35
Kanton Sarajevo	37.229	34.701	93,21
Kanton 10	3.357	3.101	92,37
Federacija BiH - Ukupno	**182.317**	**170.871**	**93,72**

Tabela 11: Broj nezaposlenih žena po kantonima u Federaciji BiH

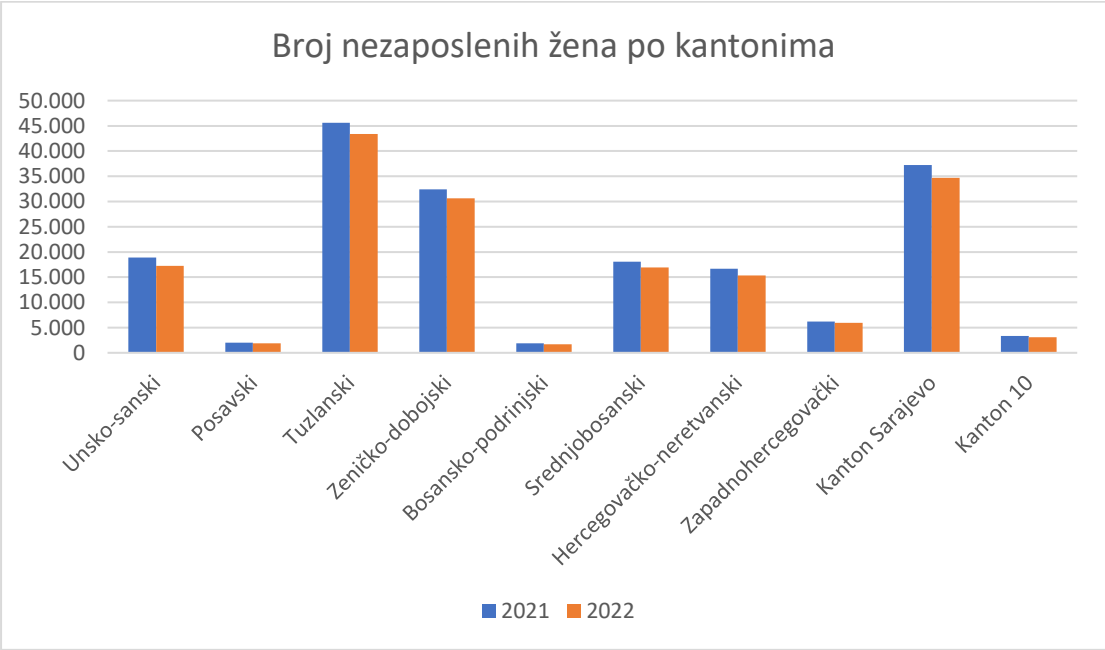

Grafikon 9: Pregled nezaposlenih žena po kantonima

11. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih osoba

Stručne osobe čine 68,90% od ukupnog broja nezaposlenih u 2022 godini, dok nestručne osobe čine 31,10%. Broj stručnih osoba koje traže zaposlenje u Federaciji BiH u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, manji je za 2,88%, dok je broj nestručnih osoba manji za 7,71%.

U 2022. godini za sve stepene stručnosti došlo je do smanjenja broja nezaposlenih osoba. Tako je broj nezaposlenih visoko kvalifikovanih radnika (VKV) smanjen za 16,50%, viša stručna spreme (VŠS) za 10,70%, polukvalifikovanih radnika (PKV) za 9,66%. Broj nezaposleni osobe sa visokom stručnom sprema (VSS) smanjen je za 9,53, niže stručne spreme (NSS) za 9,23% srednje stručne spreme (SSS) za 7,60%, kvalifikovanih radnika (KV) za 3,09%. nekvalifikovanih radnika (NKV) za 5,08%.

Broj nezaposlenih					Indeks
Stručna sprema	2021	%	2022	%	2022/2021
Stručne osobe	**216.449**	**69,45%**	**199.750**	**68,90%**	**92,29**
KV	98.371	31,56%	91.385	31,52%	92,90
VKV	903	0,29%	754	0,26%	83,50
SSS	86.765	27,84%	80.169	27,65%	92,40
VŠS	5.946	1,91%	5.310	1,83%	89,30
VSS	24.464	7,85%	22.132	7,63%	90,47
Nestručne osobe	**95.230**	**30,55%**	**90.162**	**31,10%**	**94,68**
NKV	90.130	28,92%	85.553	29,51%	94,92
PKV	4.721	1,51%	4.265	1,47%	90,34
NSS	379	0,12%	344	0,12%	90,77
Federacija BiH - Ukupno	311.679	100,00%	289.912	100,00%	93,02

Tabela 12: Broj nezaposlenih u Federaciji BiH po stručnoj spremi

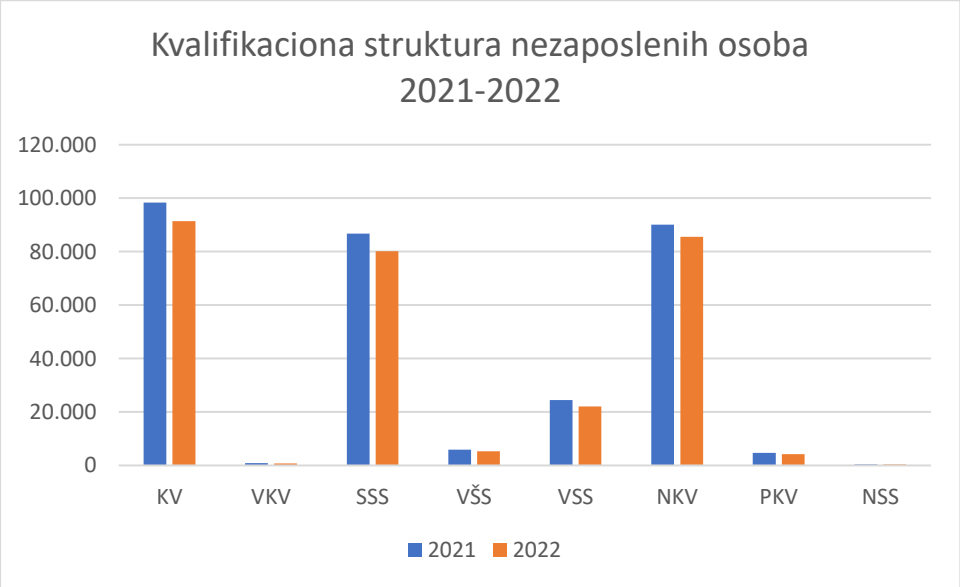

Grafikon 10: Broj nezaposlenih u Federaciji BiH po stručnoj spremi

12. Dobna struktura nezaposlenih osoba

Smanjenje broja nezaposlenih u 2022. u odnosu na 2021. godinu zabilježeno je u svim dobnim kategorijama osim u kategoriji osoba dobi starijih od 60 godina.

Prema starosnoj strukturi najbrojnije među registriranim nezaposlenim osobama bile su osobe dobi između 30 i 49 godina (121.753 ili 42,00%), zatim stariji od 50 godina (102.437 ili 35,33%), te mladi do 30 godina (65.722 ili 22,67%).

U odnosu na 2021. godinu, broj mladih nezaposlenih osoba dobi do 30 godina manji je za 9.944 (3,43%), a broj osoba dobi između 30 i 49 godina manji je za 10.714 (3,70%), dok je broj osoba dobi od 50 i više godina manji za 1.108 (0,38%).

Dobna struktura	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
15-19	7.090	6.452	91,00
20-24	33.965	27.586	81,22
25-29	34.611	31.684	91,54
30-34	31.487	28.089	89,21
35-39	33.419	30.729	91,95
40-44	33.254	30.885	92,88
45-49	34.307	32.050	93,42
50-54	35.594	34.131	95,89
55-59	36.747	35.770	97,34
60 i više	31.205	32.536	104,26
Federacija BiH - Ukupno	**311.679**	**289.912**	**93,02**

Tabela 13: Broj nezaposlenih u Federaciji BiH po dobi

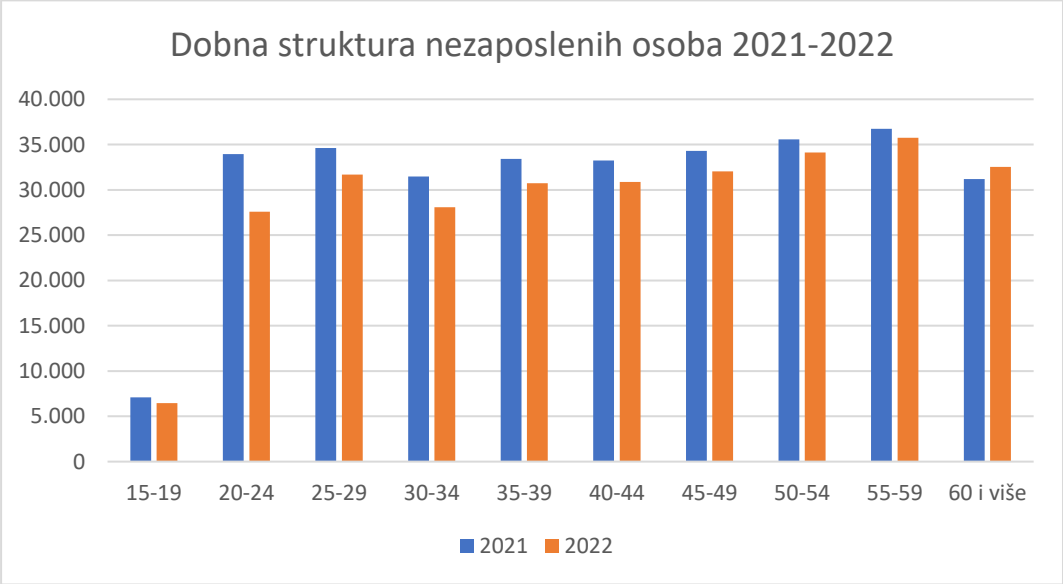

Grafikon 11: Pregled broja nezaposlenih po dobnoj strukturi

13. Ukupno brisani s evidencije nezaposlenih osoba

U odnosu na 2021. godinu u 2022. godini u Federaciji BiH s evidencije nezaposlenih brisane su 186.395 osobe što je povećanje za 18,80%.

Mjesec	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
januar	8.280	13.386	161,67
februar	10.824	14.529	134,23
mart	12.399	16.003	129,07
april	11.652	16.966	145,61
maj	10.286	15.832	153,92
juni	11.564	15.432	133,45
juli	9.811	13.385	136,43
avgust	15.795	15.690	99,34
septembar	20.535	20.761	101,10
oktobar	14.933	15.006	100,49
novembar	16.043	15.645	97,52
decembar	14.779	13.760	93,11
Federacija BiH - Ukupno	**156.901**	**186.395**	**118,80**

Tabela 14: Broj brisanih sa evidencije nazaposlenih u Federaciji BiH

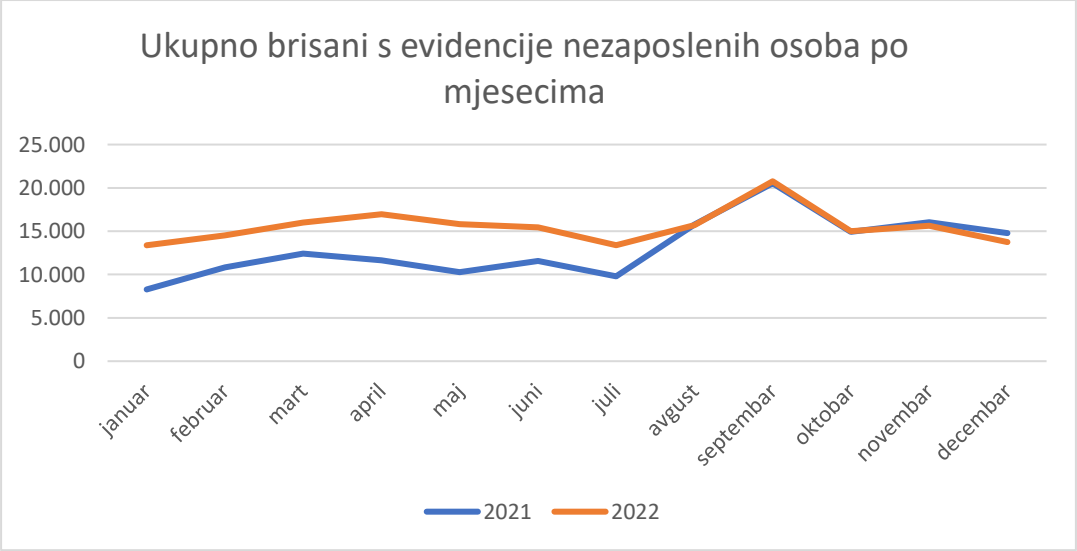

Grafikon 12: Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH

Povećanje broja ukupno brisanih iz evidencije nezaposlenih osoba bilježi se u stručnim spremama VSS,VŠS,SSS,KV,PKV i NKV, dok je smanjene zabilježeno kod VKV i NSS. Kod stručnih osoba povećanje broja brisanih iz evidencije u najvećem omjeru se bilježi kod osoba sa VŠS, i to za 42,72%, te kod NKV radnika za 35,41%.

Stručna sprema	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
NKV	28.786	38.979	135,41
PKV	1.407	1.440	102,35
KV	48.412	56.329	116,35
VKV	515	472	91,65
NSS	112	107	95,54
SSS	50.545	59.625	117,96
VŠS	4.831	6.895	142,72
VSS	22.293	22.548	101,14
Federacija BiH - Ukupno	**156.901**	**186.395**	**118,80**

Tabela 15: Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih u Federacji BiH po stručnoj spremi

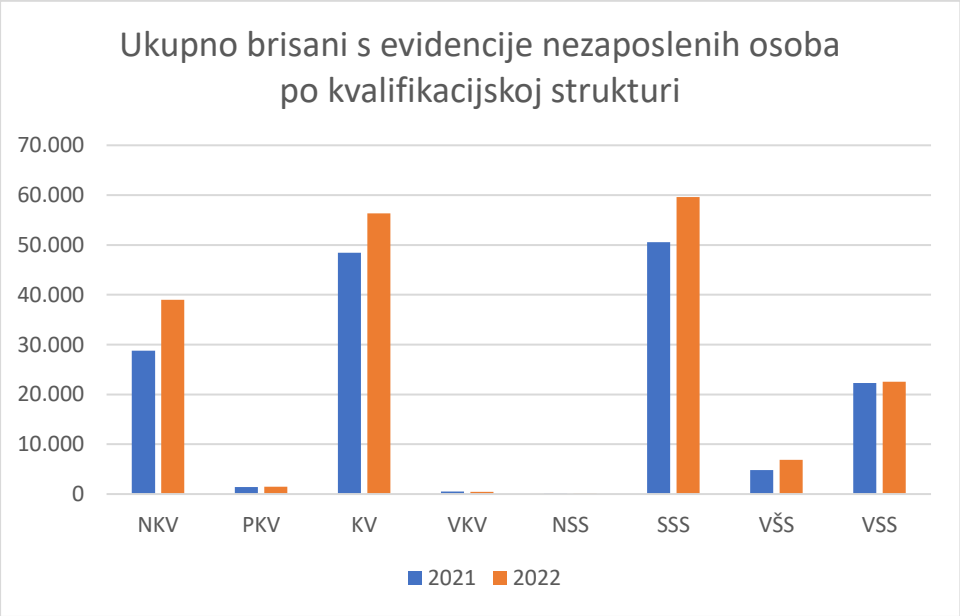

Grafikon 13: Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH po stručnoj spremi

14. Brisani s evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja

U 2022. godini sa evidencija kantonalnih službi za zapošljavanje zbog zaposlenja brisano je ukupno 83.115 osoba, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja smanjenje za 5.276 osoba ili 6,29%.

Mjesec	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
januar	5.075	5.807	114,42
februar	6.859	6.129	89,36
mart	8.320	7.964	95,72
april	8.024	8.230	102,57
maj	7.246	7.452	102,84
juni	8.985	6.547	72,87
juli	7.419	5.980	80,60
avgust	7.593	6.652	87,61
septembar	10.315	11.022	106,85
oktobar	6.455	6.824	105,72
novembar	7.068	6.352	89,87
decembar	5.756	4.880	84,78
Federacija BiH - Ukupno	**89.115**	**83.839**	**94,08**

Tabela 16: Broj brisanih zbog zaposlenja sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH po mjesecima

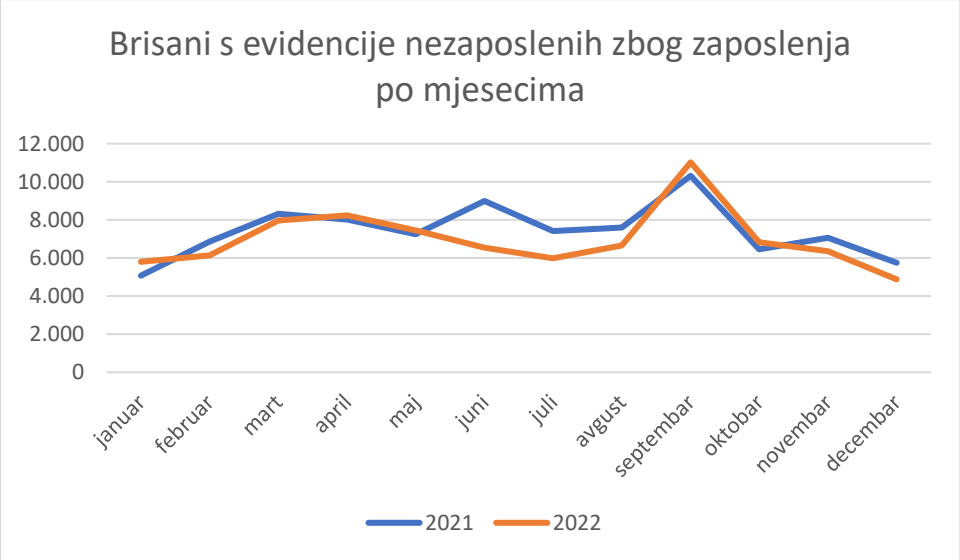

Grafikon 14: Broj brisanih zbog zaposlenja u Federaciji BiH po mjesecima

Posmatrano po kantonima, u 2022. godini broj brisanih osoba iz evidencije službi za zapošljavanje zbog zaposlenja bio je sljedeći:

Kanton	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Unsko-sanski	4.401	6.205	140,99
Posavski	965	912	94,51
Tuzlanski	20.450	14.361	70,22
Zeničko-dobojski	16.701	15.918	95,31
Bosansko-podrinjski	1.295	1.124	86,80
Srednjobosanski	9.947	9.562	96,13
Hercegovačko-neretvanski	8.772	9.200	104,88
Zapadnohercegovački	2.617	2.722	104,01
Kanton Sarajevo	22.704	21.987	96,84
Kanton 10	1.263	1.848	146,32
Federacija BiH - Ukupno	**89.115**	**83.839**	**94,08**

Tabela 17: Broj brisanih zbog zaposlenja u Federaciji BiH po kantonima

Najveće povećanje broja brisanih s evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja je zabilježeno u Unsko-sanskom kantonu (40,99%), a najveće smanjenje u Tuzlanskom kantonu (-29,78%).

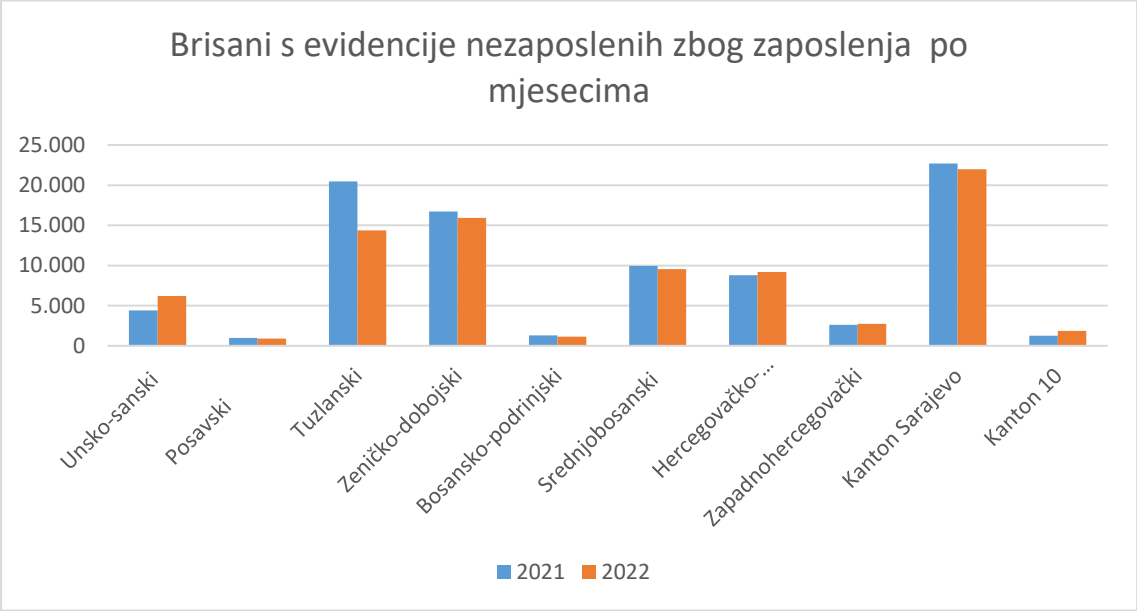

Grafikon 15: Broj brisanih zbog zaposlenja u Federaciji BiH po kantonima

Posmatrano po kvalifikacijskoj strukturi, sa evidencije nezaposlenih najviše su brisani zbog zaposlenja osobe sa SSS (29.048), što je za 6,24% manje u odnosu na 2021. godinu, zatim KV radnici (25.815), što je za 7,87% manje u odnosu na 2021. godinu, a potom osobe VSS (15.790) kojih je za 0,20% više brisano iz evidencije zbog zaposlenja u odnosu na 2021. godinu.

Stručna sprema	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
NKV	10.185	9686	95,10
PKV	500	493	98,60
KV	28.019	25815	92,13
VKV	238	189	79,41
NSS	48	41	85,42
SSS	30.981	29048	93,76
VŠS	2.426	2777	114,47
VSS	15.758	15790	100,20
Federacija BiH - Ukupno	**88.155**	**83.839**	**95,10**

Tabela 18: Broj brisanih zbog zaposlenja u Federaciji BiH po stručnoj spremi

Grafikon 16: Broj brisanih zbog zaposlenja u Federaciji BiH po stručnoj spremi

15. Ukupno prijavljeni na evidenciju nezaposlenih osoba

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, u 2022. godini u Federaciji BiH na evidenciju službi za zapošljavanje prijavljene su 171.836 osobe, što je za 38.462 više u odnosu na broj ukupno brisanih iz evidencije nezaposlenih (133.374 osoba).

Također, u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi se povećanje prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH za 38.462 ili 28,84%. Povećanje broja ukupno prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH u 2022. godini u odnosu na 2021. posebno se bilježi u aprilu i to za čak 67,06% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Mjesec	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
januar	9.898	13.924	140,67
februar	7.630	12.197	159,86
mart	9.379	13.300	141,81
april	8.023	12.496	155,75
maj	7.019	11.726	167,06
juni	11.201	15.775	140,84
juli	11.996	16.629	138,62
avgust	14.239	15.364	107,90
septembar	13.912	15.844	113,89
oktobar	14.130	16.061	113,67
novembar	12.964	14.444	111,42
decembar	12.983	14.076	108,42
Federacija BiH - Ukupno	**133.374**	**171.836**	**128,84**

Tabela 19: Broj prijavljenih na evidenciju u Federaciji BiH po mjesecima

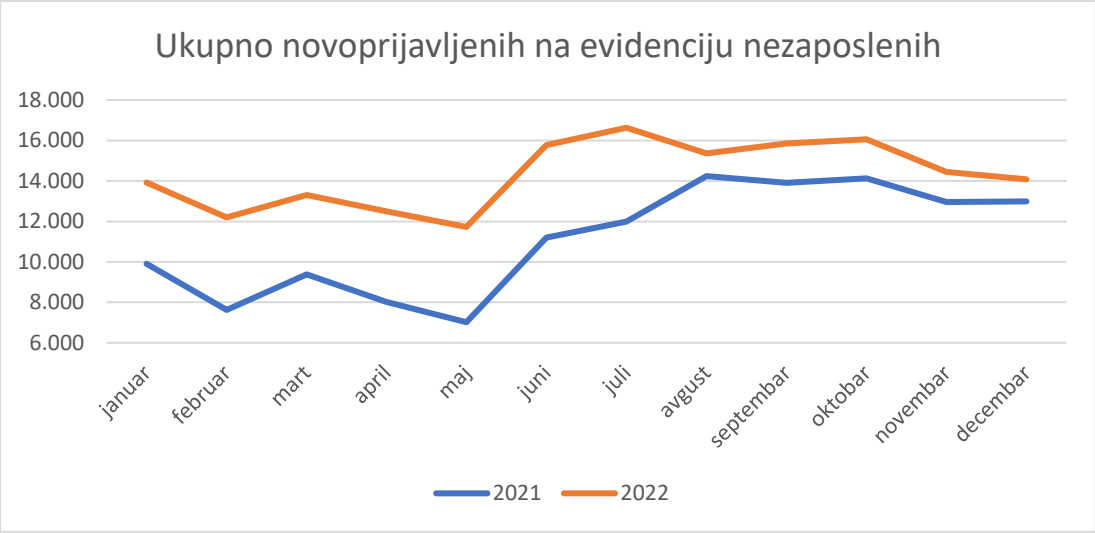

Grafikon 17: Broj prijavljenih na evidenciju u Federaciji BiH po mjesecima

Među ukupno prijavljenim kod nestručnih lica se bilježi rast od 56,54%, a kod stručnih lica za 22,70%.

Od nestručnih lica najveći porast bilježe NKV radnici, i to za 57,67%, a kod stručnih lica u 2021.godini rast prijavljenih na evidenciju nezaposlenih osoba se bilježi jedino kod osoba sa VŠS, i to za 19,04%.

Stručna sprema	Godina				Indeks
	2021	%	2022	%	2022/2021
Stručna lica	**109.177**	**81,86%**	**133.958**	**77,96%**	**122,70**
KV	40.644	30,47%	51.911	30,21%	127,72
VKV	353	0,26%	352	0,20%	99,72
SSS	43.473	32,59%	55.071	32,05%	126,68
VŠS	4.627	3,47%	6.215	3,62%	134,32
VSS	20.080	15,06%	20.409	11,88%	101,64
Nestručna lica	**24.197**	**18,14%**	**37.878**	**22,04%**	**156,54**
NKV	23.273	17,45%	36.695	21,35%	157,67
PKV	873	0,65%	1.106	0,64%	126,69
NSS	51	0,04%	77	0,04%	150,98
Federacija BiH - Ukupno	**133.374**	**100,00%**	**171.836**	**100,00%**	**128,84**

Tabela 20: Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH po stručnoj spremi

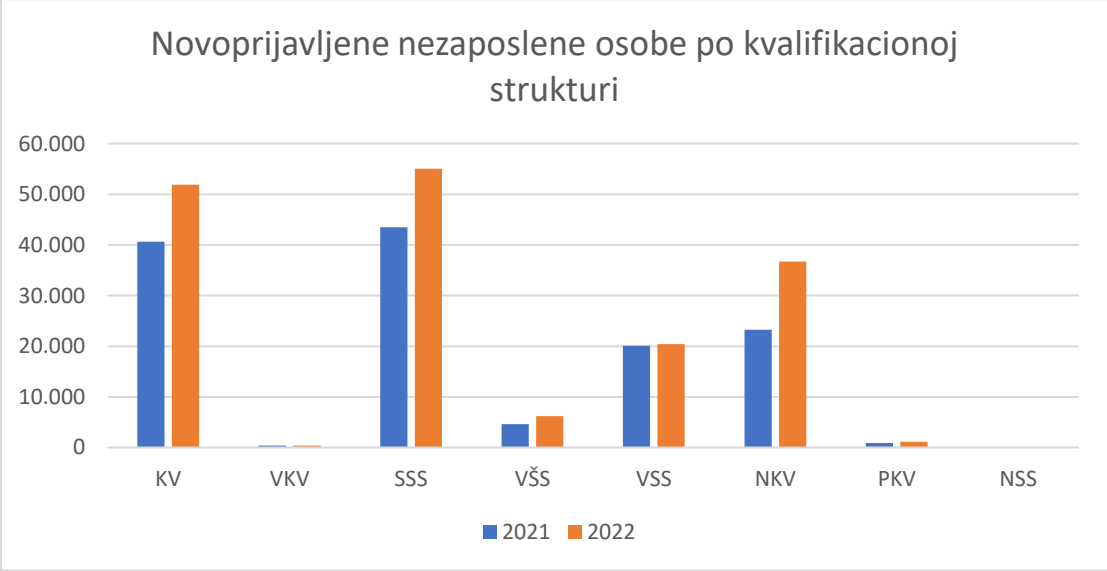

Grafikon 18: Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH po stručnoj spremi

16. Prijavljeni na evidenciju nezaposlenih osoba po prestanku radnog odnosa

Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa u 2022. godini veći je za 3,79% u odnosu na 2021. godinu. Najveći pad ovog inidikatora bilježi se u augustu 2022. godine, i to za 11,58%, dok je naveći rast od 21,92% bio u septembru, u odnosu na isti period iz prethodne godine.

Mjesec	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
januar	7.285	7.389	101,43
februar	5.431	5.901	108,65
mart	6.649	6.522	98,09
april	6.170	6.095	98,78
maj	5.305	5.830	109,90
juni	5.643	6.337	112,30
juli	7.744	7.829	101,10
avgust	6.894	6.096	88,42
septembar	6.386	7.786	121,92
oktobar	6.323	6.379	100,89
novembar	5.642	6.259	110,94
decembar	6.461	6.385	98,82
Federacija BiH - Ukupno	**75.933**	**78.808**	**103,79**

Tabela 21: Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH po prestanku radnog odnosa po mjesecima

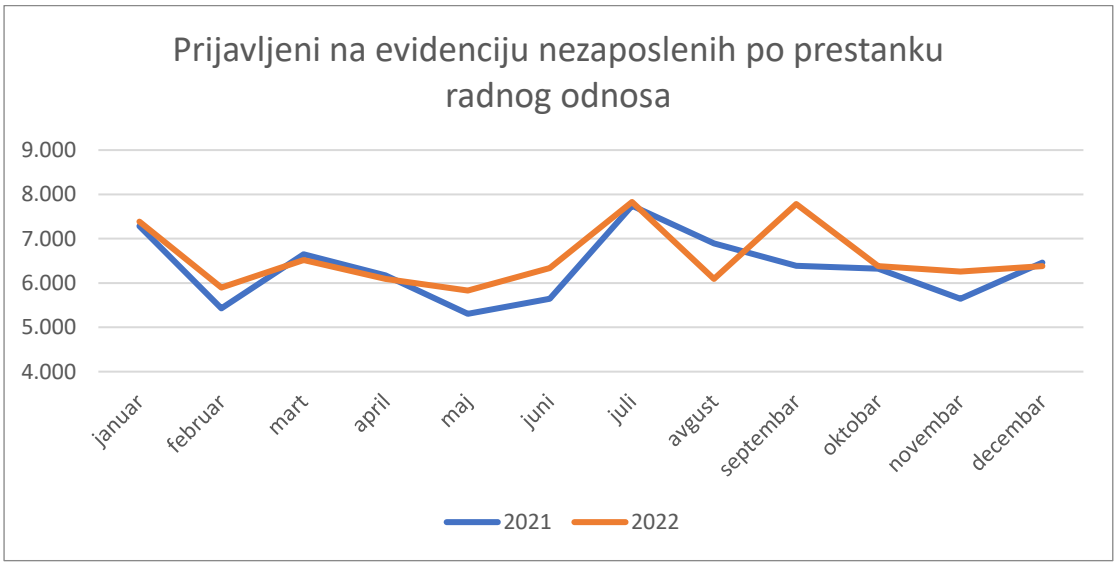

Grafikon 19: Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federciji BiH po prestanku radnog odnosa po mjesecima

17. Ukupno prijavljenih i brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba u Federaciji BiH

U 2022. godini registrirano je ukupno 186.395 osoba koje su brisane sa evidencije nezaposlenih, što je za 29.494 (18,80%)radnog odnosa više u odnosu na broj brisanih za prethodnu godinu, a broj prijavljenih na evidenciju u 2022. godini je 171.836 i to je za 38.462 (28,84%) više u odnosu na prethodni period.

Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja u 2022. u odnosu na 2021. godinu je manji za 5.276 (5,92).

Istovremeno, povećan je i broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa za 2.875 (3,79%) osoba.

Ukupno prijavljenih i brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba u Federaciji BiH	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Ukupno brisani s evidencije	156.901	186.395	118,80
Ukupno brisani s evidencije zbog zaposlenja	89.115	83.839	94,08
Ukupno prijavljeni na evidenciju	133.374	171.836	128,84
Ukupno prijavljeni po prestanku radnog odnosa	75.933	78.808	103,79

Tabela 22: Broj ukupno prijavljenih i brisanih sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH

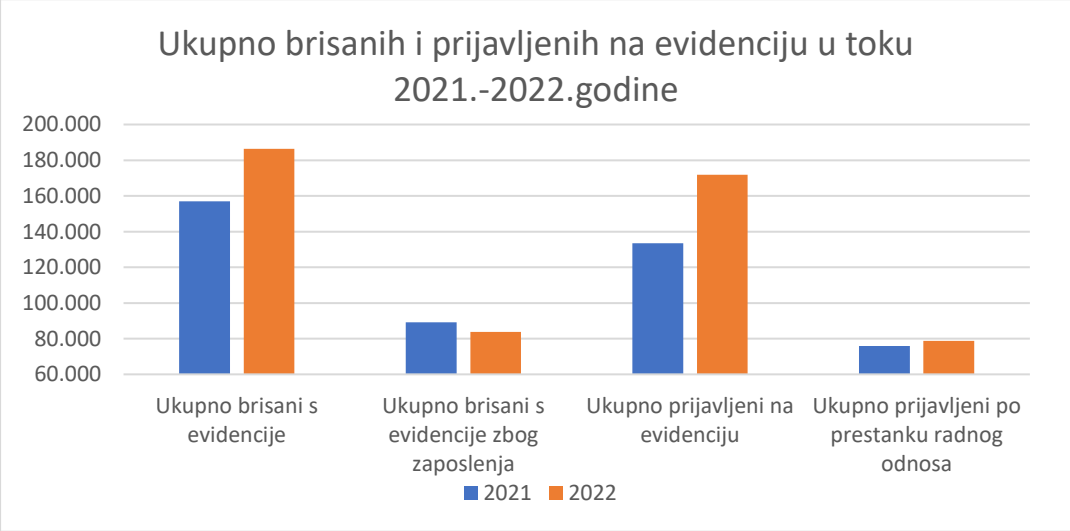

Grafikon 20: Ukupno prijavljeni i brisani sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH

18. Posredovanje u zapošljavanju

Analizirajući aktivnosti vezane za oglašavanje slobodnih radnih mjesta i posredovanje u zapošljavanju, primjetan je pad broja radnih mjesta oglašenih u 2022. godini u službama za zapošljavanje, na osnovu dostavljenih zahtjeva poslodavaca, i to za 7,49% u odnosu na 2021. godinu. Broj oglašenih radnih mjesta, a prikupljenih iz drugih izvora, je povećan za čak 33,36%% u odnosu na 2021. godinu.

U navedenom periodu smanjen je broj nezaposlenih osoba koje su službe za zapošljavanje upućivale na navedena oglašena radna mjesta, čak za 32,70%, dok je povećan broj uspješno realiziranih posredovanja na osnovu zahtjeva za posredovanjem za 17,80%

Posredovanje u zapošljavanju	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Broj radnih mjesta oglašenih na osnovu zahtjeva za posredovanjem ili dostavljenih oglasa putem službe za zapošljavanje	23.201	21.464	92,51
Broj radnih mjesta objavljenih u oglasima do kojih je služba za zapošljavanje došla iz drugih izvora (internet, novine i sl.)	56.215	74.970	133,36
Broj osoba upućenih poslodavcu na osnovu zahtjeva za posredovanjem, objavljenih oglasa putem Službe ili oglasa iz drugih izvora	40.561	27.299	67,30
Broj uspješno realiziranih posredovanja na osnovu zahtjeva za posredovanjem, objavljenih oglasa putem Službe ili oglasa iz drugih izvora	16.206	19.091	117,80

Tabela 23: Pokazatelji o posredovanju u zapošljavanju

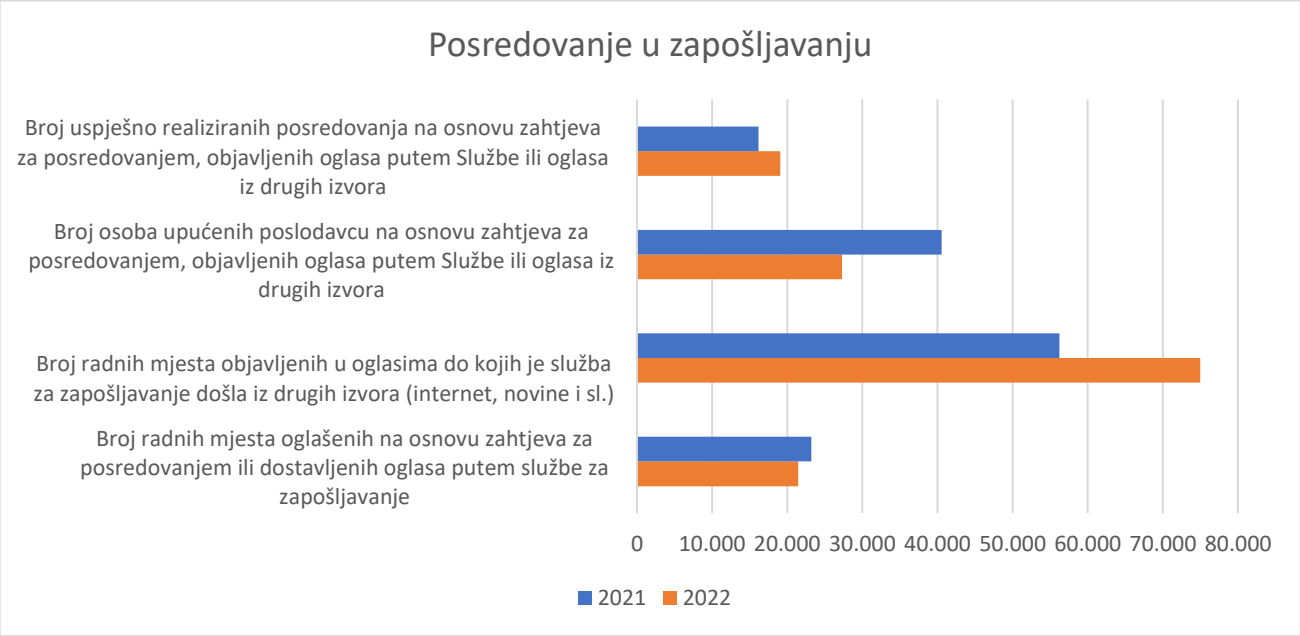

Grafikon 21: Pokazatelji o posredovanju u zapošljavanju

19. Nezaposlene osobe korisnici novčane nakanade

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, a koju objavljuje Federalni zavod za statistiku. Novčana naknada se, ovisno o vremenu provedenom na radu, utvrđuje u trajanju od tri do 24 mjeseca, ukoliko se u toku trajanja prava ne promijene okolnosti koje utiču na dužinu trajanja naknade.

U 2022. godini u Federaciji BiH, novčanu naknadu koristilo je prosječno mjesečno 10.671 nezaposlena osoba, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja smanjenje broja korisnika ovog prava za 1.297 ili 10,84%.

KANTONI	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Unsko-sanski	888	801	90,20
Posavski	177	142	80,23
Tuzlanski	1.792	1.908	106,47
Zeničko-dobojski	2.439	2.134	87,49
Bosansko-podrinjski	177	137	77,40
Srednjobosanski	1.330	1.047	78,72
Hercegovačko-neretvanski	1.402	1.106	78,89
Zapadnohercegovački	546	519	95,05
Kanton Sarajevo	2.929	2.608	89,04
Kanton 10	288	269	93,40
Federacija BiH - Ukupno	**11.968**	**10.671**	**89,16**

Tabela 24: Broj korisnika novčane naknade

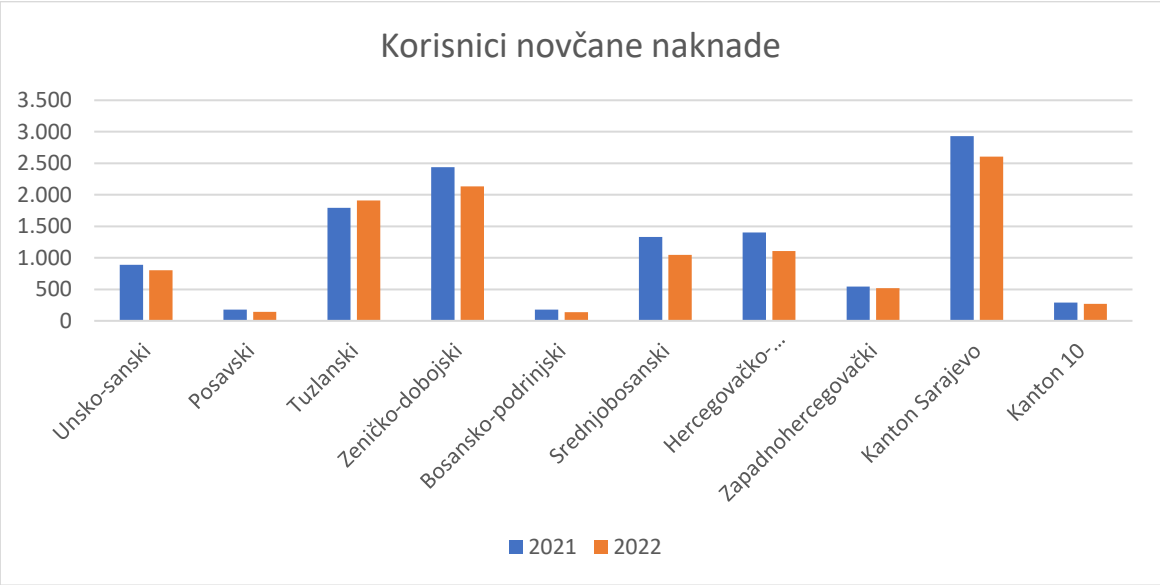

Grafikon 22: Korisnici novčane naknade

20. Nezaposlene osobe korisnici zdravstvenog osiguranja

Članom 31. stav 1. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba propisano je da se zdravstveno osiguranje nezaposlenoj osobi osigurava u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, a članom 19. tač. 12, 13. i 14. Zakona o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je pod kojim uvjetima nezaposlena osoba prijavljena službi za zapošljavanje ima obavezno zdravstveno osiguranje. Članom 84. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da osnovicu, način obračunavanja i uplate doprinosa za nezaposlene osobe utvrđuje svojim propisima zakonodavno tijelo kantona na prijedlog kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja. Iz pomenutih zakonskih propisa vidljivo je da kantonalne službe za zapošljavanje i Federalni zavod nemaju nikakvog uticaja kod određivanja davanja za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, tako da su ta izdvajanja različito utvrđena po kantonima (u rasponu od 6 KM do 10 KM). Federalni zavod i kantonalne službe za zapošljavanje konstantno ukazuju na probleme u vezi sa administriranjem zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba, kao i na nerealne odluke o visini izdvajanja koje kantonalne skupštine donose na prijedlog kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja. U 2022. godini u Federaciji BiH zdravstvenim osiguranjem bilo je obuhvaćeno prosječno mjesečno 203.587 nezaposlenih osoba, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja smanjenje broja korisnika ovog prava za 14.413 ili 6,61%.

KANTONI	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Unsko-sanski	20.661	19.553	94,64
Posavski	3.010	2.889	95,98
Tuzlanski	46.979	44.022	93,71
Zeničko-dobojski	44.368	41.621	93,81
Bosansko-podrinjski	1.784	1.621	90,86
Srednjobosanski	14.853	13.781	92,78
Hercegovačko-neretvanski	25.085	22.676	90,40
Zapadnohercegovački	8.892	8.554	96,20
Kanton Sarajevo	47.571	44.458	93,46
Kanton 10	4.797	4.412	91,97
Federacija BiH - Ukupno	**218.000**	**203.587**	**93,39**

Tabela 25: Broj korisnika zdravstvenog osiguranja

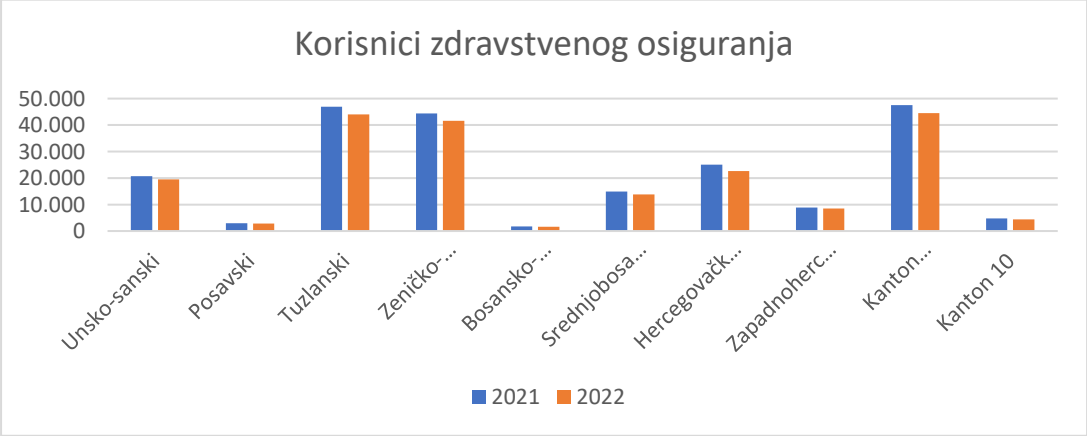

Grafikon 23: Korisnici zdravstvenog osiguranja

21. Nezaposlene osobe korisnici penzijsko-invalidskog osiguranja

Članom 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba određeno je da se penzijsko i invalidsko osiguranje obezbjeđuje nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine do sticanja uvjeta za starosnu penziju u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju. U 2022. godini ovo pravo u Federaciji BiH prosječno mjesečno su ostvarivale 524 nezaposlene osobe, što je za 119 osoba ili 29,38% više nego prethodne godine.

KANTONI	Godina		Indeks
	2021	2022	2022/2021
Unsko-sanski	3	4	133,33
Posavski	2	2	100,00
Tuzlanski	51	89	174,51
Zeničko-dobojski	116	164	141,38
Bosansko-podrinjski	1	1	100,00
Srednjobosanski	8	14	175,00
Hercegovačko-neretvanski	10	12	120,00
Zapadnohercegovački	2	4	200,00
Kanton Sarajevo	176	196	111,36
Kanton 10	36	38	105,56
Federacija BiH - Ukupno	**405**	**524**	**129,38**

Tabela 26: Broj korisnika penzijsko-invalidskog osiguranja

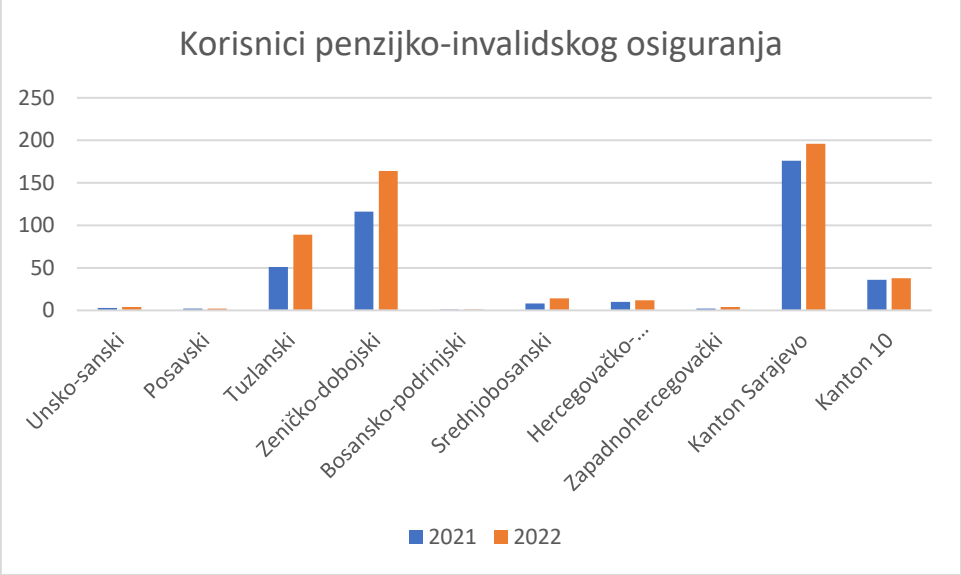

Grafikon 24: Korisnici penzijsko-invalidskog osiguranja

22. Pregled najbrojnijih zanimanja osoba na evidenciji nezaposlenih

Unsko-sanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	176	Ekonomista	71	Ekonomski tehničar	887	Prodavač	1656
Pravnik	148	Inž.prehram.tehn.	21	Mašinski tehničar	705	Automehaničar	646
Medicinska sestra	105	Medicinska sestra	11	Maturant gimnazije	695	Krojač	624
Prof.engl.jezika	57	Učitelj predšk.djece	11	Medicinska sestra	530	Kuhar	575
Inž.prehram.tehn.	44	Građevin.inžinjer	10	Poljopr.tehničar	412	Bravar	450

Posavski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	16	Informatičar	16	Komercijalist	99	Prodavač	193
Kriminalist	10	Ekonomista	13	Ekonomista	78	Bravar	175
Ekonomista	9	Pravnik	10	Poljopr.tehničar	72	Automehaničar	121
Socijalni radnik	8	Kriminalist	10	Medicinska sestra	63	Frizer	94
Informatičar	6	Socijalni radnik	8	Tekstilni tehničar	59	Šivač tekstila	69

Tuzlanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	532	Ekonomista	31	Ekonomski tehničar	2073	Prodavač	4315
Pravnik	453	Nast.razr.nastave	24	Maturant gimnazije	2060	Frizer	1392
Pedagog	144	Pravnik	22	Mašinski tehničar	1826	Kuhar	1189
Doktor medicine	118	Sportski trener	9	Medicinska sestra	1691	Bravar	1081
Inž.hemij.tehnolog.	113	Socijalni radnik	9	Hemijski tehničar	842	Automehaničar	1062

Zeničko-dobojski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	396	Ekonomista	63	Ekonomski tehničar	2277	Prodavač	2967
Ekonomista	364	Pravnik	29	Maturant gimnazije	1612	Frizer	1901
Mašin.inžinjer	120	Učitelj predšk.djece	15	Mašinski tehničar	968	Bravar	1114
Prof.engl.jezika	102	Mašin.inžinjer	10	Medicinska sestra	930	Kuhar	996
Prof.razred.nast.	92	Medicinska sestra	9	Tekstilni tehničar	465	Automehaničar	779

Bosanskopodrinjski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	31	Pravnik	2	Ekonomski tehničar	122	Krojač	124
Psiholog	14	Nastavnik	2	Mašinski tehničar	116	Prodavač	123
Menadžer	14	Ekonomista	1	Poljopr.tehničar	104	Hemičar	59
Inž. mašinstva	14	Nastavnik biologije	1	Maturant gimnazije	84	Frizer	58
Politolog	9	Nast.histor.i geograf.	1	Hemijski tehničar	72	Vozač	50

Srednjobosanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	148	Ekonomista	224	Ekonom.tehničar.	1727	Prodavač	2587
Pravnik	116	Pravnik	54	Maturant gimnazije	1622	Bravar	957
Prof.engl.jezika	44	Razr.učitelj	35	Medicin.tehničar	869	Konfekcionar	567
Inž.poljopriv.	41	Saobraćajni inž.	34	Mašin.tehničar	845	Stolar	382
Socijalni radnik	38	Inž.prehram.tehn.	32	Elektrotehničar	144	Mašinbravar	135

Hercegovačko-neretvanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	294	Ekon.službenik	187	Ekonomski tehničar	1567	Prodavač	1636
Ekonomista	183	Pravnik	165	Maturant gimnazije	1455	Frizer za žene	818
Prof.engles.jezika	131	Kriminalist	71	Strojar.tehničar	694	Kuhar	769
Inž.agronom	106	Fizioterapeut	66	Turistički animator	477	Bravar	639
Pedagog	86	Informatičar	63	Medicinska sestra	446	Automehaničar	563

Zapadnohercegovački kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	131	Ekonomista	171	Ekonomista	902	Trgovac	1129
Pravnik	110	Pravnik	42	Maturant gimnazije	644	Frizer	342
Prof.engl.jezika	46	Učitelj predšk.djece	29	Strojar.tehničar	295	Bravar	306
Prof.hrvat.jezika	44	Razr.učitelj	25	Elektrotehničar	174	Metalotokar	297
Sociolog	41	Fizioterapeut	16	Tehnič.cest.prometa	95	Kuhar	259

Kanton Sarajevo							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	1160	Ekonomista	173	Maturant gimnazije	3009	Prodavač	2663
Pravnik	857	Pravnik	81	Ekonomski tehničar	1910	Vozaž motor.vozila	921
Politolog	355	Nast.predšk.vaspit.	37	Mašinski tehničar	1570	Frizer-vlasuljar	886
Socijalni radnik	304	Nasta.razr.nastave	22	Tekstilni tehničar	646	Automehaničar	753
Novinar	254	Građevin.inžinjer	17	Medicinska sestra	533	Bravar	565
Ekonomista	1160	Ekonomista	173	Maturant gimnazije	3009	Prodavač	2663

Kanton 10							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	41	Ekonomista	24	Maturant gimnazije	343	Prodavač	321
Nastavnik	30	Pravnik	10	Ekonomski tehničar	161	Elektromehaničar	203
Pravnik	23	Inž.prehram.tehn.	10	Strojar.tehničar	124	Bravar	169
Pedagog	21	Agronom	5	Ekonomista	103	Automehaničar	145
Socijalni radnik	19	Nastavnik	3	Šumarski tehničar	82	Kuhar	137

23. Pregled najbrojnijih zanimanja osoba brisanih iz evidencije zbog zaposlenja

Unsko-sanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	135	Ekonomista menadžmenta	73	Mašinski tehničar	868	Automehaničar	1631
Sanitarni tehničar	110	Inžinjer za organizaciju rada	22	Maturant gimnazije	688	Krojač	633
Medicinska sestra	78	Inspektor za odbranu	13	Medicinska sestra	685	Kuhar	616
Inžinjer agronom	66	Medicinska sestra	11	Poljoprivredni tehničar	521	Bravar	559
Profesor engleskog jezika	65	Medicinski laboratorijski tehničar	11	Tehničar za drvo	404	Frizer	436
Inžinjer prehrambene tehnologije	58	Inžinjer elektrotehnike	10	Turistički vodić	247	Zidar	306
Profesor razredne nastave	44	Profesor engleskog jezika	9	Hemijski tehničar	205	Konobar	261
Profesor vjeronauke	37	Učitelj predškolske djece sa posebnim potrebama	9	Tehničar drumskog saobraćaja	190	Mašinobravar	230
Inžinjer drvne tehnologije	26	Fizioterapeut	6	Saobraćajni tehničar	176	Vozač teretnog vozila	203
Inžinjer za zaštitu okoline	26	Inžinjer za sigurnost na radu	5	Tekstilni tehničar	166	Stolar	198

Posavski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	16	Ekonomista	16	Ekonomista	99	Bravar	194
Socijalni radnik	9	Pravnik	13	Poljoprivredni tehničar	78	Automehaničar	175
Građevinski inženjer	8	Kriminalist	10	Medicinska sestra	72	Frizer	121
Informatičar	7	Građevinski inžinjer	8	Tekstilni tehničar	63	Šivač tekstila	94
Fizioteraput	6	Socijalni radnik	8	Ekonomski tehničar	59	Kuhar	69
Doktor stomatologije	5	Agronom za ratarstvo	5	Administrativni službenik	58	Konobar	55
Inženjer agronom	4	Fizioterapeut	4	Mašinski tehničar	54	Krojač	50
Inženjer prehrambene tehnologije	4	Inžinjer agronom	4	Elektrotehničar	54	Vozač teretnog vozila	28
Razredni učitelj	4	Inžinjer drumskog saobraćaja	4	Administrator	47	Krojač trikotažne odjeće	26
Profesor engleskog jezika	3	Učitelj predškolske djece	3	Službenik u knjigovodstvu	44	Metalotokar	18

Tuzlanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Ekonomista	562	Ekonomista	30	Ekonomski tehničar	2109	Prodavač	4314
Pravnik	521	Nastavnik razredne nastave	25	Maturant gimnazije	2015	Frizer	1411
Pedagog	148	Pravnik	22	Mašinski tehničar	1806	Kuhar	1174
Doktor medicine	124	Sportski trener	10	Medicinska sestra	1755	Bravar	1065
Doktor farmacije	121	Informatičar	9	Hemijski tehničar	830	Automehaničar	1059
Socijalni radnik	116	Socijalni radnik	7	Poljoprivredni tehničar	774	Krojač	967
Inžinjer hemijske tehnologije	114	Ekonomski službenik	7	Elektroenergetski tehničar	604	Zavarivač	757
Inžinjer prehrambene tehnologije	106	Kriminalist	6	Tehničar drumskog saobraćaja	566	Vozač teretnog vozila	695
Profesor bosanskog jezika	99	Nastavnik fizičke i zdravstvene kulture	6	Rudarski tehničar	559	Stolar	626
Profesor razredne nastave	95	Nastavnik maternjeg jezika	6	Tekstilni tehničar	522	Obućar	516

Zeničko-dobojski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	388	Ekonomista	59	Ekonomski tehničar	2298	Prodavač	2960
Ekonomista	365	Pravnik	27	Maturant gimnazije	1710	Frizer	2022
Mašinski inžinjer	142	Učitelj predškolske djece	14	Mašinski tehničar	1001	Bravar	1131
Profesor engleskog jezika	106	Građevinski inžinjer	10	Medicinska sestra	911	Kuhar	1030
Socijalni pedagog	81	Medicinska sestra	8	Tekstilni tehničar	481	Automehaničar	770
Inžinjer drumskog saobraćaja	80	Mašinski inžinjer	7	Poljoprivredni tehničar	340	Krojač	765
Medicinska sestra	67	Inžinjer tekstilne tehnologije	6	Tehničar za drvo	335	Zavarivač	568
Socijalni radnik	65	Nastavnik razredne nastave	5	Građevinski tehničar	332	Metalotokar	487
Profesor bosanskog jezika	58	Nastavnik biologije	5	Elektrotehničar	325	Konobar	462
Učitelj predškolske djece	58	Vjeroučitelj u osnovnoj školi	5	Tehničar drumskog saobraćaja	323	Vozač putničkog automobila	459

Bosanskopodrinjski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	31	Ekonomista	2	Ekonomski tehničar	122	Prodavač	131
Psiholog	16	Učitelj predškolske djece	2	Mašinski tehničar	116	Krojač	125
Ekonomista menadžmenta	14	Nastavnik biologije	1	Poljoprivredni tehničar	104	Frizer	65
Inžinjer agronom	13	Fizioterapeut	1	Maturant gimnazije	84	Hemičar	58
Politolog	12	Nastavnik historije	1	Hemijski tehničar	74	Vozač putničkog automobila	51
Mašinski inžinjer	11	Ekonomista hoteljerstva	1	Medicinska sestra	31	Bravar	36
Kriminalist	8			Tehničar drumskog saobraćaja	31	Automehaničar	35
Novinar	7			Elektrotehničar	29	Zavarivač	29
Ekonomista	5			Tehničar za telekomunikacije	28	Mašinobravar	25
Inžinjer prehrambene tehnologije	5			Građevinski tehničar	25	Metalotokar	24

Srednjobosanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Medicinska sestra	824	Ekonomista	204	Maturant gimnazije	1259	Prodavač	2385
Pravnik	104	Pravnik	116	Medicinska sestra	866	Bravar	909
Ekonomista	103	Nastavnik stranog jezika	78	Ekonomski službenik	799	Frizer	826
Profesor filozofije	73	Kriminalist	60	Mašinski tehničar	764	Automehaničar	788
Farmaceut u veleprodaji	55	Nastavnik maternjeg jezika	57	Ekonomski tehničar	539	Kuhar	621
Agronom	39	Inžinjer drumskog saobraćaja	53	Tehničar drumskog saobraćaja	300	Krojač	371
Saobraćajni tehničar	38	Nastavnik razredne nastave	45	Tehničar elektroničar za računare	284	Stolar	364
Razredni učitelj	36	Informatičar	41	Turistički animator	246	Vozač kamiona	350
Novinar	34	Medicinska sestra	39	Tehničar za drvo	238	Metaloglodač	307
	34	Razredni učitelj	31	Tekstilni tehničar	227	Elektromehaničar	307

Hercegovačko-neretvanski kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Pravnik	399	Pravnik	60	Maturant gimnazije	1455	Prodavač	1615
Ekonomista	317	Ekonomista	58	Ekonomski tehničar	1407	Kuhar	761
Mašinski inžinjer	145	Ekonomista menadžmenta	33	Mašinski tehničar	692	Bravar	631
Inžinjer agronom	132	Učitelj predškolske djece	31	Turistički animator	475	Automehaničar	558
Profesor engleskog jezika	131	Nastavnik historije	12	Elektrotehničar	419	Frizer	550
Kriminalist	130	Informatičar	11	Poljoprivredni tehničar	335	Konobar	523
Građevinski inžinjer	102	Nastavnik maternjeg jezika	10	Tehničar drumskog saobraćaja	317	Frizer za žene	262
Pedagog	97	Ekonomista za finansije	10	Medicinska sestra-tehničar	304	Šivač tekstila	250
Ekonomista menadžmenta	92	Nastavnik hemije	10	Građevinski tehničar	229	Vozač teretnog vozila	216
Fizioterapeut	85	Nastavnik biologije	10	Tekstilni tehničar	188	Elektromehaničar	207

Zapadnohercegovački kanton							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Magistar ekonomije	55	Prvostupnik	107	Maturant gimnazije	645	Prodavač	1128
Magistar prava	54	Ekonomista	87	Ekonomski tehničar	530	Frizer	312
Diplomirani ekonomist	34	Prvostupnik ekonomije	25	Ekonomista	364	Bravar	276
Magistar pedagogije	25	Nastavnik razredne nastave	18	Mašinski tehničar	291	Kuhar	257
Magistar kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta	24	Pravnik	17	Elektrotehničar	153	Automehaničar	227
Magistar socijalnog rada	24	Prvostupnik kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta	16	Komercijalist	117	Metalotokar	212
Magistar politologije	22	Stručni prvostupnik ekonomije	16	Medicinska sestra-tehničar	105	Konobar	120
Magistar logopedije	19	Prvostupnik sestristva	13	Tehničar drumskog saobraćaja	95	Metaloglodač	91
Magistar primarnog obrazovanja	19	Učitelj predškolske djece	12	Građevinski tehničar	93	Metalotokar,majstor	84
Diplomirani pravnik	18	Ekonomista menadžmenta	11	Računalni tehničar u strojarstvu	61	Krojač ženske odjeće,majstor	75

Kanton Sarajevo							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Dipl ekonomista	1170	Ekonomista	172	Maturant gimnazije	3009	Prodavač	2661
Dipl pravnik	856	Pravnik	81	Ekonomski tehničar	1908	Vozač motornih vozila	920
Dipl politolog	354	Nastavnik predškolskog vaspitanja	37	Mašinski tehničar	1568	Frizer vlasuljar	885
Dipl socijalni radnik	301	Nastavnik razredne nastave	22	Tekstilni tehničar	646	Automehaničar	754
Dipl novinar	254	Građevinski inžinjer	17	Medicinska sestra	630	Bravar	566
Dipl inžinjer poljoprivrede	230	Socijalni radnik	15	Elektrotehničar	612	Kuhar	535
Dipl kriminalist	210	Sportski trener	13	Grafički tehničar	577	Krojač	430
Profesor fizičke i zdravstvene kulture	200	Nastavnik hemije	12	Fizioterapeut	412	Metalostrugar	405
Doktor stomatologije	195	Inžinjer telekomunikacija	12	Poljoprivredni tehničar	387	Konobar	350
Dipl mašinski inžinjer	181	Viši fizioterapeut	12	Zubotehničar	374	Konfekcionar	338

Kanton 10							
VSS	**Broj**	**VŠS**	**Broj**	**SSS**	**Broj**	**KV i VKV**	**Broj**
Prvostupni	94	Ekonomista	20	Maturant gimnazije	343	Prodavač	321
Magistar primarnog obrazovanja	26	Inžinjer tekstilne tehnologije	7	Ekonomski tehničar	161	Elektromehaničar	203
Magistar kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta	20	Pravnik	6	Mašinski tehničar	125	Bravar	167
Magistar ekonomije	14	Inžinjer agronom	5	Ekonomista	103	Automehaničar	145
Magistar pedagogije	11	Upravni pravnik	4	Šumarski tehničar	84	Kuhar	137
Magistar prava	10	Inžinjer drumskog saobraćaja	3	Komercijalist	75	Hemijski laborant	117
Diplomirani ekonomist	10	Inženjer za tekstil-općekonfekcijskog smjera	3	Elektrotehničar	59	Konobar	105
Magistar politologije	9	Prvostupni	2	Hemijski tehničar	58	Frizer	75
Magistar fizioterapije	9	Nastavnik predškolskog odgoja	2	Tehničar za elektroenergetiku	51	Krojač	40
Magistar geografije	8	Inženjer poljoprivrede	2	Poljoprivredni tehničar	49	Prerađivač plastičnih masa	33

24. Analiza potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH

Istraživanje tržišta rada u Federaciji BiH u skladu sa Zakonom provodi se kao zajednička aktivnost Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, a u cilju dobijanja kvantitativnih i kvalitativnih podataka neophodnih za pružanja adekvatnih informacija o kretanjima na tržištu rada.

Osim korištenja administrativnih podataka javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH, Federalnog zavoda za statistiku, Porezne uprave Federacije BiH i kantonalnih ministarstava obrazovanja, za istraživanje tržišta rada 2022/2023 organizovano je i anketiranje stratificiranog uzorka od 1.380 poslodavaca registrovanih u Federaciji BiH koji imaju pet (5) i više zaposlenih, sortiranih u male, srednje i velike poslodavce po djelatnostima i kantonima.

Prema rezultatima, poslodavci iz uzorka prilikom anketiranja su imali 90.448 radnika, a prema obliku vlasništva najviše je obuhvaćeno subjekata iz privatnog sektora (preko 90%). Najviše je anketirano mikro firmi (45%), zatim malih (37%), srednjih (12%) i velikih firmi (6%) što približno odgovara strukturi poslodavaca u Federaciji BiH.

Od ukupno 1.380 anketiranih, 585 poslodavaca (42,4% anketiranih) se izjasnio da je u 2022. godini imalo probleme u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika određenog profila, što je za 5,4% više u odnosu na 2021. godinu, što ukazuje na sve veću izraženost problema neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada. I pored velikog broja evidentiranih nezaposlenih osoba različitih kvalifikacija, poslodavci ističu da su u 2022. godini imali određene probleme prilikom zapošljavanja i pronalaska novih radnika. Posebno pogođena grupa djelatnosti je Građevinarstvo, gdje je 61,4% poslodavaca izjavilo da je imalo problema u pronalasku potrebnih radnika u 2022. godini, u poređenju sa 43,4% poslodavaca iz Industrijskih djelatnosti, 33,5% poslodavaca iz Trgovine i 43,9% iz Uslužnih djelatnosti.

Navedenih 585 poslodavaca imalo je probleme u zapošljavnju i pronalasku 4.038 radnika odgovarajućeg zanimanja u 2022. godini. Prema stručnoj spremi najveće probleme su imali u zapošljavanju i pronalasku KV radnika (65,4%) i radnika SSS (18,3%). Najviše poteškoća u 2022. godini poslodavci su imali u zapošljavanju i pronalasku prodavača – 344 ili 8,2%, zatim konobara (7,8%), zavarivača-varilaca (4,7%) i kuhara (4,4%).

Kao razloge koji su predstavljali prepreke i probleme u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika, poslodavci posebno ističu nedostatak kadra sa traženim zanimanjem (57,6% poslodavaca sa problemima u pronalasku radnika), što ukazuje na strukturnu i geografsku neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada. Također, poslodavci ukazuju i na nedostatak kadra s odgovarajućim radnim iskustvom (43,8%) i nedostatak kadra sa stručnim znanjima i vještinama potrebnim za radno mjesto (41,2%). Nemogućnosti zadovoljenja potreba za radnicima određenih zanimanja u proizvodnji treba, između ostalog, tražiti i u uslovima koji se nude za rad, a ne samo u ograničenjima vezanim za obrazovni sistem ili kompetentnost radne snage.

U kontekstu planiranja potreba za radnicima, od ukupno 1.380 anketiranih, njih 827 ili 60% je iskazalo potrebu za zapošljavanjem novih 5.630 radnika u 2023. godini, što je za 719 ili 11,3% manje u odnosu na 2022. godinu, a što ukazuje na usporavanje tempa zapošljavanja. Najveće procijenjene potrebe za novim zapošljavanjem u 2023. godini iskazane su za zanimanjima u djelatnosti Prerađivačka industrija (37%), zatim u djelatnosti Trgovina (21%) i Ugostiteljstvo (8%).

Prema stručnoj spremi, poslodavci su iskazali najveće potrebe za radnicima sa srednjom stručnom spremom III stepena (KV), i to 62%, slijedi tražnja za radnicima srednje stručne spreme IV stepena (SSS) 23,2%, te za radnicima visoke stručne spreme (VSS) 8%.

Najtraženija zanimanja III i IV stepena srednje stručne spreme u 2023. godini prema rezultatima anketiranja će biti: prodavač-trgovac, konobar, šivač, bravar, telefonist – call centar operater, zavarivač-varilac, kuhar, vozač kamiona, zidar, CNC operater i stolar.

Za zanimanja sa fakultetskim obrazovanjem najveća potražnja, osim za radnicima iz IT sektora (inžinjeri elektrotehnike, sistem inžinjeri, programeri, IT developeri i dr.), iskazana je za ekonomistima, magistrima farmacije, mašinskim I građevinskim inžinjerima.

Od teže zapošljivih ili specifičnih kategorija, većina poslodavaca je iskazala spremnost za zapošljavanje mladih bez radnog iskustva, demobilisanih boraca i žena iz ruralnih područja, a najmanje su spremni zaposliti migratne kao potencijalnu novu radnu snagu na tržištu rada u Federaciji BiH.

Potrebe za dodatnim osposobljavanjem radnika u 2023. godini u skladu sa svojim planovima uvođenja novih tehnologija i promjena u procesu rada navelo je 315 poslodavca (23% od anketiranih) najvećim dijelom iz grupe Industrijskih djelatnosti. Navedeni poslodavci najviše imaju potrebu za organizovanjem obuke za konkretne poslove koja bi se provela u okviru radnog mjesta kod poslodavca, a zatim slijedi obuka za rad na računaru, dokvalifikacija i prekvalifikacija.

U kontekstu mogućnosti pružanja podrške organizovanju praktične nastave, 517 poslodavca ili 38% od ukupno anketiranih je izjavilo da ima barem jedan od resursa (mentor, oprema, prostor i materijali) i da je spremno primiti učenike i studente na praktičnu nastavu, najvećim dijelom za sljedeća zanimanja: prodavač, konobar, kuhar, šivač, bravar, zavarivač, CNC operater, automehaničar, krojač, ekonomista, mašinski inženjer, zidar, stolar i programer. Od tog broja poslodavaca, 157 ili 30% je spremno ponuditi naknadu učenicima i studentima tokom obavljanja praktične nastave u rasponu od 100 KM do 300 KM.

Anketirani poslodavci nove zaposlenike najčešće traže putem ličnih kontakata, zatim korištenjem usluga javnih službi za zapošljavanje, te korištenjem društvenih mreža i vlastite baze podataka.

U kontekstu saradnje sa kantonalnim službama za zapošljavanje, poslodavci najviše je ističu da saradnju ostvaruju u okviru učešća u realizaciji programa sufinansiranja zapošljavanja, a slijede informisanje o uslugama I ponudi radne snage i oglašavanje slobodnih radnih mjesta.

U 2023. godini 69% anketiranih poslodavaca procjenjuje – planira rast obima poslovanja (proizvodnje, prodaje i usluga), što ukazuje na optimizam tj. očekivanje i nadanje poslodavca daljem poboljšanju poslovnog ambijenta. Povećanje plaća radnicima u 2022. godini prognozira 68% anketiranih poslodavaca u iznosu do 10%, i to većinom u djelatnostima: Prerađivačka industrija, Trgovina, te Ugostiteljstvo.

Pored navedenih rezultata kao i ostalih podataka prikupljenih prilikom anketiranja u Izvještaju o istraživanju tržišta rada u Federaciji BiH 2022/2023 prezentovani su i podaci o najbrojnijim zanimanjima na evidencijama službi za zapošljavanje u Federaciji BiH kao i podaci o broju brisanja iz evidencije nezaposlenih po zanimanjima.

Također u 2022. godini, izrađen je i tematski izvještaj: Koju školu upisati? sa podacima o broju upisanih učenika u školsku 2021/22. godinu i ukupnom broju učenika u srednjim stručnim školama u Federaciji BiH po smjerovima i stepenima kvalifikacija, a kako bi se imao cjelovit uvid u očekivanu ponudu radne snage i kako bi se učenicima olakšao pristup adekvatnim podacima prilikom izbora srednje škole.

Svi navedeni materijali (izvještaji, bilteni, godišnjak i dr.) su dostupni na web portalu Federalnog zavoda www.fzzz.ba, a dio ovih materijala se dostavlja svim relevantnim institucijama i organizacijama iz resora zapošljavanja i obrazovanja.